

Käesolev tekst on üksnes dokumenteerimisvahend ning sel ei ole mingit õiguslikku mõju. Liidu institutsioonid ei vastuta selle teksti sisu eest. Asjakohaste õigusaktide autentsete versioonid, sealhulgas nende preambulid, on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas ning on kättesaadavad EUR-Lexi veebisaidil. Need ametlikud tekstid on vahetult kättesaadavad käesolevasse dokumenti lisatud linkide kaudu

► **B** EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2015/849,

20. mai 2015,

mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ

(EMPis kohaldatav tekst)

(ELT L 141, 5.6.2015, lk 73)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
► <u>M1</u>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2018/843, 30. mai 2018	L 156	43	19.6.2018
► <u>M2</u>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/2177, 18. detsember 2019	L 334	155	27.12.2019

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL)
2015/849,**

20. mai 2015,

mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

1. JAGU

Reguleerimise, kohaldamisala ja mõisted

Artikkel 1

1. Käesoleva direktiivi eesmärk on tõkestada liidu finantssüsteemi kasutamist rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil.

2. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu ja terrorismi rahastamine on keelatud.

3. Käesoleva direktiivi kohaldamisel käsitatakse rahapesuna järgmist tahtlikku tegevust:

- a) vara muundamine või üleandmine, kui on teada, et selline vara on saadud kuritegelikust tegevusest või selles osalemisest, eesmärgiga varjata vara ebaseaduslikku päritolu või abistada kuritegelikus tegevuses osalevat isikut, et see isik saaks hoiduda oma tegude õiguslikest tagajärgedest;
- b) vara tõelise olemuse, päritolu, asukoha, kasutamiskiisi, ümberpaigutamise, omandiõiguse või muude varaga seotud õiguste varjamine, kui on teada, et selline vara on saadud kuritegelikust tegevusest või selles osalemisest;
- c) vara omandamine, valdamine või kasutamine, kui selle saamisel on teada, et selline vara on saadud kuritegelikust tegevusest või selles osalemisest;
- d) punktides a, b ja c osutatud tegudes osalemine, seotus nendega, nende toimepanemise katsed ning nende kaasaaitamine ja kihutamine või nende soodustamine või nendeks nõuandmine.

▼B

4. Rahapesuga on tegemist ka juhul, kui tegevus, mille tulemusel saadi rahapesus kasutatav vara, toimus mõne teise liikmesriigi või kolmanda riigi territooriumil.

5. Käesoleva direktiivi kohaldamisel tähendab „terrorismi rahastamine” rahaliste vahendite kättesaadavaks tegemist või kogumist ükskõik millisel viisil, otseselt või kaudselt, kavatsusega neid kasutada või teadmisega, et neid kasutatakse täielikult või osaliselt selleks, et panna toime õigusrikkumine nõukogu raamotsuse 2002/475/JSK ⁽¹⁾ artiklite 1–4 tähenduses.

6. Teadmist, kavatsust või eesmärki, mis on lõigetes 3 ja 5 osutatud tegude koosseisuliseks tunnuseks, võib tuletada teo objektiivsete faktiliste asjaolude põhjal.

Artikkel 2

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse järgmiste kohustatud isikute suhtes:

- 1) krediitiasutused;
- 2) finantseerimisasutused;
- 3) järgmised füüsilised või juriidilised isikud nende kutsetegevuse puhul:

▼M1

- a) audiitorid, raamatupidamisteenuse osutajad ja maksunõustajad ning kõik teised isikud, kes kohustuvad oma peamise äri- või kutsetegevusena kas otse või endaga seotud teiste isikute kaudu andma materiaalset abi, tuge või nõu maksuküsimustes;

▼B

- b) notarid ja teised sõltumatud õigusteenuse osutajad, kui nad osalevad oma kliendi heaks või tema nimel mõnes finants- või kinnisvaratehingus või aitavad kliendil kavandada või täita tehingut, mis on seotud järgmisega:

- i) kinnisasja või ettevõtte ost ja müük;
- ii) kliendi raha, väärtpaberite või muu vara haldamine;
- iii) panga-, hoiu- või väärtpaberikontode avamine või haldamine;
- iv) äriühingute asutamiseks, tegevuseks või juhtimiseks vajalike sissemaksete hankimine;

⁽¹⁾ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/475/JSK terrorismivastase võitluse kohta (EÜT L 164, 22.6.2002, lk 3).

▼B

- v) usaldusfondide, äriühingute, sihtasutuste või sarnaste üksuste asutamine, korraldamine või juhtimine;
- c) usaldusfondi- või äriühinguteenuste pakkujad, kes ei ole juba hõlmatud alapunktiga a või b;

▼M1

- d) kinnisvaramaaklerid, sealhulgas need, kes tegutsevad kinnisvara väljaüürimisel vahendajatena, kuid üksnes tehingute puhul, mille kuuüür on vähemalt 10 000 eurot;

▼B

- e) muud isikud, kes kauplevad kaupadega, kui see hõlmab vähemalt 10 000 euro väärtuses sularahamakse tegemist või saamist, sõltumata sellest, kas tehingu eest arveldatakse ühe maksega või mitme maksega, mis näivad olevat seotud;
- f) hasartmänguteenuste osutajad;

▼M1

- g) teenuseosutajad, kes vahetavad virtuaalvääringut ametlikuks vääringuks ja vastupidi;
- h) rahakotiteenuse pakkujad;
- i) kunstikaupmehed või kunstiteoste vahendajad, sh siis, kui nende tegevus toimub kunstigaleriis või oksjonimajas ning kui tehingu või omavahel seotud tehingute väärtus on vähemalt 10 000 eurot;
- j) kunstiteoste hoidmise, nendega kauplemise või nende vahendamisega tegelevad isikud, kui seda tehakse vabasadamajas ning kui tehingu või omavahel seotud tehingute väärtus on vähemalt 10 000 eurot.

▼B

2. Liikmesriigid võivad pärast asjakohase riskihindamise läbiviimist otsustada, et teatavate hasartmänguteenuste osutajad, välja arvatud kasiinod, vabastatakse täielikult või osaliselt nende siseriiklike sätete kohaldamisest, millega võetakse üle käesolev direktiiv, juhul kui selliste teenuste olemuse ja, kui see on asjakohane, ulatuse tõttu on risk tõendatult väike.

Riskihindamisel käsitletavate tegurite hulgas peavad liikmesriigid hindama asjaomaste tehingute riskiastet, muu hulgas seoses kasutatavate makseviisidega.

Riski hindamisel peavad liikmesriigid märkima, kuidas nad on võtnud arvesse komisjoni poolt artikli 6 kohaselt esitatud aruannetes sisalduvaid asjakohaseid järeldusi.

Liikmesriigid teavitavad komisjoni igast esimese löigu kohaselt tehtud otsusest ja selle konkreetsel riskihindamisel põhinevast põhjendusest. Komisjon edastab selle otsuse teistele liikmesriikidele.

▼B

3. Liikmesriigid võivad otsustada, et isikud, kes osalevad finantstegevuses väga piiratud mahu või üksikjuhtudel ja kelle puhul rahapesu oht või terrorismi rahastamise oht on väike, ei kuulu käesoleva direktiivi kohaldamisalasse, kui on täidetud kõik järgmised kriteeriumid:

- a) finantstegevus on piiratud absoluutarvudes;
- b) finantstegevus on piiratud tehingupõhiselt;
- c) finantstegevus ei ole kõnealuste isikute põhitegevus;
- d) finantstegevus on kõrvaltegevus, ent otseselt seotud kõnealuste isikute põhitegevusega;
- e) kõnealuste isikute põhitegevus ei ole lõike 1 punkti 3 alapunktides a–d või alapunktis f osutatud tegevus;
- f) finantstegevus on suunatud ainult kõnealuste isikute põhitegevuse klientidele ja seda ei pakuta üldsusele.

Esimest lõiku ei kohaldata isikutele, kes tegelevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/64/EÜ ⁽¹⁾ artikli 4 punktis 13 määratletud rahasiiretega.

4. Lõike 3 punkti a kohaldamisel näevad liikmesriigid ette, et finantstegevuse kogukäive ei tohi ületada künnist, mis peab olema piisavalt madal. Künnis kehtestatakse riigi tasandil ja see sõltub finantstegevuse liigist.

5. Lõike 3 punkti b kohaldamisel rakendavad liikmesriigid künnist kliendi ja tehingu kohta, sõltumata sellest, kas tehingu eest arveldatakse ühe maksega või mitme maksega, mis näivad olevat seotud. See künnis kehtestatakse riigi tasandil ja see sõltub finantstegevuse liigist. Künnis peab olema piisavalt madal, et tagada kõnealuste tehingute ebapraktilisus ning ebapiisavus rahapesu või terrorismi rahastamise puhul, ning see künnis ei tohi ületada 1 000 eurot.

6. Lõike 3 punkti c kohaldamisel nõuavad liikmesriigid, et finantstegevuse käive ei ületaks 5 % asjaomase füüsilise või juriidilise isiku kogukäibest.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta direktiiv 2007/64/EÜ makseteenuste kohta siseturul ning direktiivide 97/7/EÜ, 2002/65/EÜ, 2005/60/EÜ ja 2006/48/EÜ muutmise ning direktiivi 97/5/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 319, 5.12.2007, lk 1).

▼B

7. Käesoleva artikli kohaldamisel rahapesu või terrorismi rahastamise riski hindamisel pööravad liikmesriigid erilist tähelepanu sellisele finantstegevusele, mille puhul võib selle olemuse tõttu pidada väga tõenäoliseks, et seda kasutatakse või kuritarvitatakse rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärkidel.

8. Liikmesriikide poolt lõike 3 kohaselt tehtud otsused peavad olema asjakohaselt põhjendatud. Liikmesriigid võivad teha otsuse tunnistada kõnealused otsused kehtetuks, kui asjaolud muutuvad. Nad edastavad otsused komisjonile. Komisjon teavitab otsustest teisi liikmesriike.

9. Liikmesriigid näevad ette riskipõhised seiremeetmed või võtavad muid asjakohaseid meetmeid, mis tagavad, et käesoleva artikli kohaseid erandeid ei kuritarvitata.

Artikkel 3

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „krediidiasutus” – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 ⁽¹⁾ artikli 4 lõike 1 punktis 1 määratletud krediidiasutus, sealhulgas selle filiaalid, mis on määratletud nimetatud määruse artikli 4 lõike 1 punktis 17, mis asub liidus, olenemata sellest, kas selle peakontor asub liidus või kolmandas riigis;
- 2) „finantseerimisasutus” –
 - a) ettevõtja, kes ei ole krediidiasutus ja kes teostab üht või mitut Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL ⁽²⁾ I lisa punktides 2–12 või punktides 14 ja 15 osutatud tegevust, sealhulgas valuutavahetusasutused;
 - b) kindlustusandja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/138/EÜ ⁽³⁾ artikli 13 punktis 1 määratletud tähenduses, kui ta pakub kõnealuse direktiiviga hõlmatud elukindlustust;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II) (ELT L 335, 17.12.2009, lk 1).

▼B

- c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/39/EÜ ⁽¹⁾ artikli 4 lõike 1 punktis 1 määratletud investeerimisühing;
 - d) ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtja, kes turustab oma osakuid või aktsiaid;
 - e) kindlustusvahendaja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/92/EÜ ⁽²⁾ artikli 2 punktis 5 määratletud tähenduses elukindlustuse ja muude investeerimisega seotud teenuste puhul, välja arvatud kõnealuse artikli punktis 7 määratletud seotud kindlustusvahendaja;
 - f) alapunktides a–e osutatud selliste finantseerimisasutuste liidus asuvad filiaalid, mille peakontor asub liikmesriigis või kolmandas riigis;
- 3) „vara” – igasugune vara, nii kehaline kui ka kehatu, nii kinnis- kui ka vallasvara, nii materiaalne kui ka mittemateriaalne, samuti sellise vara omandiõigust või muid selle varaga seotud õigusi tõendavad juriidilised dokumendid, sealhulgas elektroonilised ja digitaalsed dokumendid;
- 4) „kuritegelik tegevus” – igasugune osavõtt järgmiste raskete kuritegude toimepanemisest:

▼M1

- a) direktiivi (EL) 2017/541 ⁽³⁾ II ja III jaotises sätestatud terroriaktid, terrorirühmitusega seotud kuriteod ja terroristliku tegevusega seotud kuriteod;

▼B

- b) 1988. aasta narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku ringluse vastase Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni artikli 3 lõike 1 punktis a osutatud süüteod;

▼M1

- c) nõukogu raamotsuse 2008/841/JSK artikli 1 punktis 1 määratletud kuritegelike ühenduste tegevus ⁽⁴⁾;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/39/EÜ finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse nõukogu direktiive 85/611/EMÜ ja 93/6/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/12/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/22/EMÜ (ELT L 145, 30.4.2004, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. detsembri 2002. aasta direktiiv 2002/92/EÜ kindlustusvahenduse kohta (EÜT L 9, 15.1.2003, lk 3).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta, millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/475/JSK ning muudetakse nõukogu otsust 2005/671/JSK (ELT L 88, 31.3.2017, lk 6).

⁽⁴⁾ Nõukogu 24. oktoobri 2008. aasta raamotsus 2008/841/JSK organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse kohta (ELT L 300, 11.11.2008, lk 42).

▼B

- d) Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse konventsiooni⁽¹⁾ artikli 1 lõikes 1 ja artikli 2 lõikes 1 määratletud liidu finantshuve kahjustav kelmus, vähemalt raske kelmus;
- e) korruptsioon;
- f) kõik süüteod, sealhulgas liikmesriikide õiguses sätestatud maksurike, mis on seotud otsesest või kaudsete maksudega ning mille eest määratava karistuse ülemmääraks on üle aasta kestev vabadusekaotus või vabadust piirav julgeolekumeede või nendes liikmesriikides, mille õigussüsteemides on kehtestatud õigusrikkumiste alammäär, vähemalt kuus kuud kestva vabadusekaotuse või vabadust piirava julgeolekumeetmega karistatavad süüteod;
- 5) „iseregulatsiooni organ” – organ, mis esindab kutsealade liikmeid ja millel on roll kutsealade reguleerimisel teatavate järelevalve või kontrolli laadi ülesannete täitmisel ja kutsealaste normide täitmise tagamisel;
- 6) „tegelikult kasu saav omanik” – füüsiline isik (füüsilised isikud), kes on kliendi lõplik omanik (lõplikud omanikud) või kes teda lõplikult kontrollib (kontrollivad), ja/või füüsiline isik (füüsilised isikud), kelle nimel tehing või toiming tehakse, ja see hõlmab vähemalt järgmisi isikuid:
- a) äriühingute puhul:
- i) füüsiline isik (füüsilised isikud), kes lõplikult omab (omavad) või kontrollib (kontrollivad) juriidilist isikut piisava arvu aktsiate või osade või hääleõiguste või omandiõiguse otsese või kaudse omamise kaudu selles juriidilises isikus, kaasa arvatud osalused esitajaaktsiate või -osade kujul, või muul viisil kontrollimise kaudu, välja arvatud registreeritud turul noteeritud äriühing, mille suhtes kohaldatakse liidu õigusega kooskõlas olevaid avalikustamisnõudeid või samaväärseid rahvusvahelisi standardeid, millega tagatakse piisav läbipaistvus omanikke käsitleva teabe osas.

Otsene omamine tähendab seda, et füüsiline isik omab kliendis 25 % suurust osalust pluss üks aktsia või üle 25 % suurust omandiõigust. Kaudne omamine tähendab seda, et kliendis omab 25 % suurust osalust pluss üks aktsia või üle 25 % suurust omandiõigust äriühing, mis on füüsilise isiku (füüsiliste isikute) kontrolli all, või mitu äriühingut, mis on sama füüsilise isiku (samade füüsiliste isikute) kontrolli all. Selle kohaldamisel ei piirata liikmesriikide õigust otsustada, et omamist või kontrolli võib näidata väiksem protsendimäär. Kontroll muul viisil võidakse muu hulgas kindlaks määrata kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL⁽²⁾ artikli 22 lõigetes 1–5 sätestatud kriteeriumidega;

⁽¹⁾ EÜT C 316, 27.11.1995, lk 49.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

▼B

- ii) füüsiline isik (füüsilised isikud), kes on kõrgema juhtkonna liige (liikmed), juhul kui alapunktis i osutatud isikut (isikuid) ei ole kõikvõimalike tuvastamismeetodite ammendumisel võimalik kindlaks teha ning eeldusel, et ei ole põhjust kahtluseks, või juhul kui on kahtlus, et tuvastatud isik (isikud) on tegelikult kasu saav omanik (tegelikult kasu saavad omanikud), kohustatud isikud registreerivad oma toimingud, mida nad teevad selleks, et tuvastada tegelikult kasu saav omanik alapunkti i ja käesoleva alapunkti alusel;

▼M1

- b) usaldusfondide puhul – kõik järgmised isikud:

- i) algne omanik (algsed omanikud);
- ii) usaldusisik(ud);
- iii) kaitsja(d), kui on olemas;
- iv) kasusaajad; või juhul kui üksikisikud, kes on juriidilise isiku või õigusliku üksuse kasusaajad, tuleb alles kindlaks määrata, isikute kategooria, kelle huvides juriidiline isik või õiguslik üksus peamiselt asutati või tegutseb;
- v) kõik muud füüsilised isikud, kes usaldusfondi selle otsese või kaudse omamise kaudu või muul viisil lõplikult kontrollivad;

▼B

- c) juriidiliste isikute, nagu sihtasutused, ja usaldusfondidega sarnaste õiguslike üksuste puhul on hõlmatud füüsiline isik (füüsilised isikud), kes on punktis b osutatutega samaväärsel või sarnasel positsioonil;
- 7) „usaldusfondi- või äriühinguteenuste pakkuja” – iga isik, kes osutab põhitegevusalana kolmandatele isikutele mõnda järgmistest teenustest:
- a) äriühingute või muude juriidiliste isikute asutamine;
 - b) tegutsemine juhina või juhatuse liikmena äriühingus, osanikuna seltsingus või sarnasel positsioonil mõnes muus juriidilises isikus, samuti sarnasele positsioonile mõne teise isiku asumise korraldamine;
 - c) asukoha äritegevuse, posti- või haldusaadressi ja teiste seonduvate teenuste pakkumine äriühingutele, seltsingutele või muudele juriidilistele isikutele või üksustele;
 - d) tegutsemine usaldusfondi või sarnase õigusliku üksuse usaldusisikuna, samuti sarnasele positsioonile mõne teise isiku asumise korraldamine;

▼B

- e) tegutsemine aktsionäri esindajana või mõne teise isiku aktsionäri esindajana tegutsemise korraldamine, välja arvatud reguleeritud turul noteeritud äriühing, mille suhtes kohaldatakse liidu õigusega kooskõlas olevaid avalikustamismõudeid või samaväärseid rahvusvahelisi standardeid;

8) „korrespondentsuhe” –

- a) pangateenuste osutamine ühe panga („korrespondentpank”) poolt teisele pangale („respondentpank”), sealhulgas arvelduskonto või muu passivakonto ning seonduvate teenuste osutamine, nagu rahahaldus, rahvusvahelised rahaülekanded, tšekkide lunastamine, laiendatud kasutusõigusega kontod ja valuutavahetusteenused;
- b) suhted krediitdiasutuste ja finantseerimisasutuste vahel, sealhulgas sellised suhted, mille puhul korrespondentpank osutab respondentpangale sarnaseid teenuseid, ning sellised suhted, mis on loodud väärtpaberitehingute või rahaülekannete tegemiseks;

9) „riikliku taustaga isik” – füüsiline isik, kes täidab või on täitnud avaliku võimu olulisi ülesandeid, sealhulgas:

- a) riigipead, valitsusjuhid, ministrid ning ase- või abiministrid;
- b) parlamendiliikmed või sarnaste seadusandlike organite liikmed;
- c) erakondade juhtorganite liikmed;
- d) ülemkohtute, konstitutsioonikohtute või teiste kõrgema astme kohtute liikmed, kelle otsuseid saab edasi kaevata ainult erandjuhtudel;
- e) riigikontrolliasutuste ja keskpankade nõukogude liikmed;
- f) suursaadikud, asjuriid ja kaitsejõudude kõrgemad ohvitserid;
- g) riigiettevõtete juhatuse ning haldus- või järelevalveorganite liikmed;
- h) rahvusvahelise organisatsiooni juhid, juhi asetäitjad ja juhtorgani liikmed või samaväärseid ülesandeid täitvad isikud.

Ükski alapunktides a–h osutatud avaliku võimu esindajatest ei hõlma kesk- või alamastme ametnikke;

10) „pereliige” hõlmab järgmisi isikuid:

- a) riikliku taustaga isiku abikaasa või abikaasaga samaväärseks peetav isik;

▼B

b) riikliku taustaga isiku lapsed ja nende abikaasad või abikaasaga samaväärseks peetavad isikud;

c) riikliku taustaga isiku vanemad;

11) „lähedaseks kaastöötajaks peetav isik” –

a) füüsiline isik, kellest on teada, et ta on juriidilise isiku või õigusliku üksuse tegelikult kasu saav ühine omanik koos riikliku taustaga isikuga või kellel on lähedased ärisuhted riikliku taustaga isikuga;

b) füüsiline isik, kes on sellise juriidilise isiku või õigusliku üksuse ainus kasusaav omanik, mis on teadaolevalt tegelikult asutatud riikliku taustaga isiku kasuks;

12) „kõrgem juhtkond” – juht või töötaja, kellel on piisavalt teadmisi asutuse riskidest seoses rahapesuga ja terrorismi rahastamisega ning piisav volitus riske mõjutavate otsuste tegemiseks ja kes ei pea alati olema juhatuse liige;

13) „ärisuhe” – äriine, ametialane või kaubandussuhe, mis on seotud kohustatud isiku kutsealase tegevusega ning millest kontakti loomise ajal oodatakse teatavat kestvust;

14) „hasartmänguteenus” – teenus, mis hõlmab rahalise väärtusega panuse tegemist õnnemängudes, sealhulgas oskusi nõudvates õnnemängudes, nagu loteriid, kasiinomängud, pokker ja kihlveotehingud, ja mida osutatakse füüsiliselt piiritletavas kohas või muul viisil vahemaa tagant, elektrooniliselt või teabevahetust hõlbustava muu tehnoloogia abil ning teenuse saaja isiklikul nõudel;

15) „kontsern” – ettevõtjate grupp, mis koosneb emaettevõtjast, selle tütarettevõtjatest ja üksustest, milles emaettevõtjal või selle tütarvõtjatel on osalus, ning ettevõtjad, mis on üksteisega seotud direktiivi 2013/34/EL artiklis 22 määratletud tähenduses;

▼M1

16) „e-raha” – direktiivi 2009/110/EÜ artikli 2 punktis 2 määratletud e-raha, v.a sama direktiivi artikli 1 lõikes 4 ja lõikes 5 osutatud rahalised väärtused;

▼B

17) „varipank” – krediidasutus või finantseerimisasutus või krediidasutuste ja investeerimisasutustega samaväärseid toiminguid tegev asutus, mis on asutatud jurisdiktsioonis, kus tal puudub füüsiline asukoht sihipärase kontseptsiooni ja juhtimisega, ja mis ei ole seotud ühegi reguleeritud finantskontserniga;

▼M1

- 18) „virtuaalvääring” – digitaalsel kujul esitatud väärtus, mida ei ole välja andnud ega taganud keskpank ega avaliku sektori asutus, mis ei pruugi olla seotud ametliku vääringuga ja millel ei ole vääringu või raha õiguslikku staatust, kuid mida füüsilised või juriidilised isikud aktsepteerivad vahetusvahendina ning mida on võimalik elektrooniliselt üle kanda ja säilitada ning millega on võimalik elektrooniliselt kaubelda;
- 19) „rahakotiteenuse pakkuja” – isik, kes osutab oma klientide nimel krüptograafiliste privaatsvõtmete kaitse teenuseid, et virtuaalvääringsid hoida, säilitada ja üle kanda.

▼B*Artikkel 4*

1. Liikmesriigid tagavad vastavalt riskipõhisele lähenemisviisile, et käesoleva direktiivi kohaldamisala laiendatakse täies ulatuses või osaliselt kutsealadele ja ettevõtjate kategooriatele, mis ei ole küll artikli 2 lõikes 1 osutatud kohustatud isikud, kuid mis on seotud tegevusega, mida võidakse eriti tõenäoliselt kasutada rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärkidel.

2. Kui liikmesriik laiendab käesoleva direktiivi kohaldamisala artikli 2 lõikes 1 nimetatud kutsealadele või ettevõtjate kategooriatele, siis teatab ta sellest komisjonile.

Artikkel 5

Liikmesriigid võivad käesoleva direktiiviga reguleeritud valdkonnas rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamiseks võtta vastu või jätta kehtima käesoleva direktiivi sätetest rangemad sätted, kui seda tehakse liidu õiguse piires.

*2. JAGU****Riski hindamine****Artikkel 6*

1. Komisjon koostab hinnangu siseturgu mõjutava ja piiriüleste tegevust hõlmava rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide kohta.

Selleks koostab komisjon 26. juuniks 2017 aruande, milles liidu tasandi riske tuvastatakse, analüüsitakse ja hinnatakse. Komisjon ajakohastab aruannet seejärel iga kahe aasta järel või sagedamini, kui see on asjakohane.

2. Lõikes 1 osutatud aruanne hõlmab vähemalt järgmist:

▼B

- a) siseturu valdkonnad, mis on kõige rohkem ohustatud;

▼M1

- b) iga asjaomase sektoriga seotud riskid, sealhulgas olemasolu korral Eurostati hinnang rahapesu mahule (rahasummana) kõigis neis sektorites;
- c) kõige levinumad vahendid, mida kurjategijad kasutavad ebaseaduslikult saadud tulu rahapesuks, sealhulgas teabe olemasolu korral need vahendid, mida kasutatakse eriti tehingutes liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel, sõltumata sellest, kas kolmas riik on artikli 9 lõike 2 alusel tuvastatud suure riskiga kolmas riik.

▼M2

3. Komisjon teeb lõikes 1 osutatud aruande liikmesriikidele ja kohustatud isikutele kättesaadavaks, et aidata neil tuvastada, mõista, juhtida ja maandada rahapesu ja terrorismi rahastamise riske ja võimaldada muudel sidusrühmadel, sealhulgas liikmesriikide seadusandjatel, Euroopa Parlamendil, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1093/2010⁽¹⁾ asutatud Euroopa Järelevalveasutusel (Euroopa Pangandusjärelevalve) (edaspidi „Euroopa Pangandusjärelevalve”) ja ELi rahapesu andmebüroode esindajatel riske paremini mõista. Aruanded, välja arvatud nende salastatud teavet sisaldavad osad, avalikustatakse hiljemalt kuus kuud pärast nende liikmesriikidele kättesaadavaks tegemist.

▼B

4. Komisjon esitab liikmesriikidele soovitusi meetmete kohta, mis on sobilikud tuvastatud riskidega tegelemiseks. Juhul kui liikmesriigid otsustavad kõnealuseid soovitusi riikliku rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise korra raames mitte kohaldada, teavitavad nad sellest komisjoni ja põhjendavad oma otsust.

5. Euroopa järelevalveasutused esitavad ühiskomitee kaudu 26. detsembriks 2016 arvamuse liidu finantssektorit mõjutavate rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide kohta (edaspidi „ühisarvamus”).

►**M2** Seejärel esitab Euroopa Pangandusjärelevalve arvamuse iga kahe aasta tagant. ◀

6. Lõikes 1 osutatud hinnangu koostamisel korraldab komisjon liidu tasandil tehtavat tööd, võtab arvesse lõikes 5 osutatud ühisarvamusi ning kaasab rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas tegutsevad liikmesriikide eksperdid, rahapesu andmebüroode esindajad ja muud liidu tasandi organid, kui see on asjakohane. Komisjon teeb ühisarvamused liikmesriikidele ja kohustatud isikutele kättesaadavaks, et aidata neil tuvastada, juhtida ja maandada rahapesu ja terrorismi rahastamise riske.

7. Komisjon esitab iga kahe aasta järel või asjakohasel juhul sagedamini Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande korrapäraste riskihindamise põhjal tehtud järelduste ja nende järelduste põhjal võetud meetmete kohta.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

▼B*Artikkel 7*

1. Iga liikmesriik võtab asjakohaseid meetmeid, et tuvastada, hinnata, mõista ja maandada teda mõjutavaid rahapesu ja terrorismi rahastamise riske ning seonduvaid andmekaitseprobleeme. Liikmesriik ajakohastab pidevalt oma riskihinnangut.

2. Iga liikmesriik määrab ametiasutuse või kehtestab korra, et koordineerida riiklikke meetmeid, mida võetakse vastuseks lõikes 1 osutatud riskidele. ►**M2** Kõnealuse ametiasutuse andmed või kõnealuse korra kirjeldus edastatakse komisjonile, Euroopa Pangandusjärelevalvele ja teistele liikmesriikidele. ◄

3. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud riskihinnangu koostamisel tugineb liikmesriik artikli 6 lõikes 1 osutatud aruandes esitatud järeldustele.

4. Lõikes 1 osutatud riskihinnanguga seoses teeb iga liikmesriik järgmist:

- a) kasutab seda riskihinnangut rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise korra parandamiseks, tehes eelkõige kindlaks valdkonnad, kus kohustatud isikud peavad kohaldama tugevdatud meetmeid, ja täpsustades kõnealuseid meetmeid, kui see on asjakohane;
- b) teeb asjakohasel juhul kindlaks sektorid või valdkonnad, kus rahapesu ja terrorismi rahastamise risk on väiksem või suurem;
- c) kasutab riskihinnangut vahendite eraldamiseks ja prioriteetide seadmiseks rahapesuga võitlemisel ja terrorismi rahastamise tõkestamisel;
- d) kasutab riskihinnangut selle tagamiseks, et iga sektori või valdkonna jaoks oleksid koostatud asjakohased rahapesu ja terrorismi rahastamise riskidele vastavad nõuded;
- e) teeb asjakohase teabe viivitamata kättesaadavaks kohustatud isikutele, et hõlbustada neil rahapesu ja terrorismi rahastamise riski hindamist;

▼M1

- f) esitab aruande oma rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise korra, sealhulgas rahapesu andmebüroo, maksuhaldurite ja prokuratuuri institutsioonilise struktuuri ja menetluste kohta, samuti eraldatud inimressursside ja rahaliste vahendite kohta niivõrd, kui see teave on kättesaadav;
- g) annab aru sellest, milliseid meetmeid on riik rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamiseks võtnud ja milliseid vahendeid (töötajad ja eelarve) selleks eraldanud.

▼ **M1**

5. ► **M2** Liikmesriigid teevad oma riskihinnangu tulemused, sealhulgas riskihinnangu ajakohastamise tulemused, kättesaadavaks komisjonile, Euroopa Pangandusjärelevalvele ja teistele liikmesriikidele. ◀ Teised liikmesriigid võivad asjakohasel juhul anda riske hindavale liikmesriigile asjassepuutuvat lisateavet. Hinnangu kokkuvõtte tehakse üldsusele kättesaadavaks. See kokkuvõtte ei või sisaldada salastatud teavet.

▼ **B***Artikkel 8*

1. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikud võtavad asjakohaseid meetmeid, et tuvastada ning hinnata rahapesu ja terrorismi rahastamise riske, võttes arvesse riskitegureid, sealhulgas klientide, riikide või geograafiliste piirkondade, toodete, teenuste, tehingute ja edastamiskanalitega seonduvaid riskitegureid. Need meetmed peavad olema proportsionaalsed kohustatud isikute olemuse ja suurusega.

2. Lõikes 1 osutatud riskihinnang dokumenteeritakse, seda ajakohastatakse ja see tehakse kättesaadavaks vastavatele pädevatele asutustele ja asjaomastele iseregulatsiooni organitele. Pädevad asutused võivad otsustada, et individuaalseid dokumenteeritud riskihinnanguid ei nõuta, juhul kui sektorile omased konkreetsed riskid on selged ja arusaadavad.

3. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikutel on kehtestatud põhimõtted, kontrollimeetmed ja protseduurid, millega tõhusalt maandatakse ja juhitakse liidu, liikmesriigi ja kohustatud isiku tasandil tuvastatud rahapesu ja terrorismi rahastamise riske. Kõnealused põhimõtted peavad olema proportsionaalsed kohustatud isikute olemuse ja suurusega.

4. Lõikes 3 osutatud põhimõtted, kontrollimeetmed ja protseduurid hõlmavad järgmist:

- a) ettevõttesiseste põhimõtete, kontrollimeetmete ja protseduuride väljatöötamine, sealhulgas riskijuhtimistavade mudel, kliendi suhtes rakendatavad hoolsusmeetmed, teatamine, andmete säilitamine, sisekontroll, nõuete täitmise kontroll, sealhulgas vastavuskontrolli eest vastutava isiku määramine juhtkonna tasandil, kui see on asjakohane äritegevuse mahtu ja laadi silmas pidades, ja töötajate kontroll;
- b) kui see on ettevõtte suurust ja laadi silmas pidades asjakohane, sõltumatu audititalitus, kes testib punktis a osutatud põhimõtteid, kontrollimeetmeid ja protseduure.

5. Liikmesriigid näevad ette, et kohustatud isikute kehtestatavad põhimõtted, kontrollimeetmed ja protseduurid peab heaks kiitma kõrgem juhtkond ning et kohustatud isikud jälgivad ja tõhustavad võetavaid meetmeid, kui see on asjakohane.

▼B

3. JAGU

Kolmandaid riike käsitlevad põhimõtted*Artikkel 9*

1. Siseturu nõuetekohase toimimise kaitsmiseks tehakse kindlaks need kolmandad riigid, kelle riiklikus rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise korras on strateegilised puudused, mis kujutavad endast märkimisväärset ohtu liidu finantssüsteemile (edaspidi „suure riskiga kolmandad riigid”).

▼M1

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 64 vastu delegeeritud õigusakte suure riskiga kolmandate riikide tuvastamiseks, võttes arvesse strateegilisi puudusi eeskätt järgmistes valdkondades:

- a) kolmanda riigi rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise õiguslik ja institutsiooniline raamistik, eelkõige:
 - i) rahapesu ja terrorismi rahastamise kriminaliseerimine;
 - ii) kliendi suhtes rakendatavad hoolsusmeetmed;
 - iii) andmete säilitamise nõuded;
 - iv) kahtlastest tehingutest teatamise nõuded;
 - v) kuivõrd kättesaadav on pädevatele asutustele täpne ja õigeaegne teave juriidiliste isikute ja õiguslike üksuste tegelikult kasu saavate omanike kohta;
- b) kolmanda riigi pädevate asutuste volitused ja menetlused rahapesu ja terrorismi rahastamisega võitlemisel, sealhulgas piisavalt tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused, samuti kolmanda riigi tavad koostööl ja teabe vahetamisel liikmesriikide pädevate asutustega;
- c) kolmanda riigi rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise korra tulemuslikkus rahapesu ja terrorismi rahastamisega seotud riskide maandamisel.

▼B

3. Lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusaktid võetakse vastu ühe kuu jooksul pärast kõnealuses lõikes osutatud strateegilise puuduse tuvastamist.

▼M1

4. Lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusaktide koostamisel võtab komisjon arvesse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas pädevate rahvusvaheliste organisatsioonide ja standardite kehtestajate asjakohaseid hindamisi, hinnanguid ja aruandeid.

▼B

II PEATÜKK

KLIENDI SUHTES RAKENDATAVAD HOOLSUSMEETMED

1. JAGU

*Üldsätted**Artikkel 10***▼M1**

1. Liikmesriigid keelavad oma krediitiasutustel ja finantseerimisasutustel hoida anonüümseid kontosid, anonüümseid hoiuraamatuid või anonüümseid hoiulaekaid. Liikmesriigid näevad igal juhul ette, et olemasolevate anonüümsete pangakontode, anonüümsete hoiuraamatute või anonüümsete hoiulaegaste omanikele ja kasusaajatele kohaldatakse kliendi suhtes rakendatavaid hoolsusmeetmeid hiljemalt 10. jaanuarist 2019 ja igal juhul enne seda, kui neid kontosid, hoiuraamatuid või hoiulaekaid mis tahes viisil kasutatakse.

▼B

2. Liikmesriigid võtavad meetmeid, et hoida ära esitajaaktsiate ja esitajaaktsiate ostutähtede kuritarvitamist.

Artikkel 11

Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikud rakendavad klientide suhtes hoolsusmeetmeid järgmistel juhtudel:

- a) ärisuhte loomisel;
- b) juhutehingu tegemisel,
 - i) mille summa on vähemalt 15 000 eurot, sõltumata sellest, kas tehingu eest arveldatakse ühe maksega või mitme maksega, mis näivad olevat seotud, või
 - ii) mis on käsitatav Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2015/847 ⁽¹⁾ artikli 3 punktis 9 määratletud rahaülekandena ja mis ületab 1 000 eurot;
- c) kaupadega kauplevate isikute puhul juhuslike sularahatehingute tegemisel summas vähemalt 10 000 eurot, sõltumata sellest, kas tehingu eest arveldatakse ühe maksega või mitme maksega, mis näivad olevat seotud;
- d) hasartmänguteenuste osutajate puhul võidusumma väljamaksmise, panuste tegemise või mõlema korral, kui tehtava tehingu suurus on vähemalt 2 000 eurot, sõltumata sellest, kas tehingu eest arveldatakse ühe maksega või mitme maksega, mis näivad olevat seotud;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/847, mis käsitleb rahaülekannetes edastatavat teavet ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1781/2006 (vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 1).

▼B

- e) kui on rahapesu või terrorismi rahastamise kahtlus, sõltumata ükskõik millisest mööndusest, erandist või künnisest;
- f) kui on kahtlusi varem kontrollitud kliendi isikut tõendavate andmete õigsuses või adekvaatsuses.

Artikkel 12

1. Liikmesriigid võivad erandina artikli 13 lõike 1 esimese lõigu punktidest a, b ja c ja artiklist 14 ning riski väiksust tõendava asjakohase riskihinnangu põhjal otsustada, et kohustatud isikutele lubatakse mitte kohaldada teatavaid kliendi suhtes rakendatavaid hooldusmeetmeid seoses e-rahaga, kui on täidetud kõik järgmised riski maandamise tingimused:

▼M1

- a) maksevahend ei ole uuesti laetav või selle igakuine maksetehingute ülemlimiit on 150 eurot, mida saab kasutada ainult asjaomases liikmesriigis;
- b) elektrooniliselt hoitava rahasumma suurus ei ületa 150 eurot;

▼B

- c) maksevahendit kasutatakse üksnes kaupade või teenuste ostmiseks;
- d) maksevahendit ei ole võimalik rahastada anonüümse e-rahaga;
- e) väljastaja jälgib piisavalt tehinguid või ärisuhet, et oleks võimalik teha kindlaks ebatavalisi või kahtlasi tehinguid.

▼M1

2. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud erandit ei kohaldata e-raha rahalise väärtuse sularahas tagastamise või väljavõtmise puhul, kui tagastatava või väljavõetava summa suurus ületab 50 eurot, ega ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/2366 ⁽¹⁾ artikli 4 punktis 6 määratletud kaugmaksetehingute korral, kui makstava summa suurus ületab 50 eurot.

3. Liikmesriigid tagavad, et kaardi aktsepteerijana tegutsevad krediidiasutused ja finantseerimisasutused võtavad vastu üksnes sellistes kolmandates riikides välja antud anonüümsete ettemaksekaartidega tehtud makseid, kus sellised kaardid vastavad nõuetele, mis on lõigete 1 ja 2 nõuetega samaväärsed.

Liikmesriigid võivad otsustada, et nad ei aktsepteeri oma territooriumil anonüümsete ettemaksekaartidega tehtud makseid.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/2366 makseteenuste kohta siseturul, direktiivide 2002/65/EÜ, 2009/110/EÜ ning 2013/36/EL ja määruse (EL) nr 1093/2010 muutmise ning direktiivi 2007/64/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 337, 23.12.2015, lk 35).

▼B*Artikkel 13*

1. Kliendi suhtes rakendatavad hoolsusmeetmed hõlmavad järgmist:

▼M1

- a) kliendi isikusamasuse tuvastamine ja kontroll usaldusväärselt ja sõltumatult allikast, sh olemasolu korral Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 910/2014 ⁽¹⁾ sätestatud e-identimise vahendi või asjakohaste usaldusteenuste või mõne muu, asjaomase riigiasutuse poolt reguleeritud, tunnustatud, heakskiidetud või aktsepteeritud turvalise, kaug- või elektroonilise identifitseerimismenetluse kaudu hangitud dokumentide, andmete või teabe abil;

▼B

- b) tegelikult kasu saava omaniku tuvastamine ning asjakohaste meetmete võtmine kõnealuse isiku isikusamasuse kontrollimiseks sellises ulatuses, et kohustatud isik on veendunud, et ta teab, kes on tegelikult kasu saav omanik, sealhulgas juriidiliste isikute, usaldusfondide, äriühingute, sihtasutuste ning sarnaste õiguslike üksuste puhul ka asjakohaste meetmete võtmine, et saada teavet kliendi omandi- ja kontrollstruktuuri kohta. ► **M1** Kui tuvastatud tegelikult kasu saav omanik on artikli 3 punkti 6 alapunkti a alapunktis ii osutatud kõrgema juhtkonna liige, peavad kohustatud isikud võtma vajalikke mõistlikke meetmeid kõrgema juhtkonna liikme ametikohal oleva füüsilise isiku isikusamasuse kontrollimiseks ning registreerima kontrolli käigus tehtud toimingud ja kogetud takistused; ◀

- c) teabe hindamine ja asjakohasel juhul kogumine ärisuhte eesmärgi ja olemuse kohta;

- d) pidev ärisuhte seire, sealhulgas ärisuhte raames tehtud tehingute kontroll tagamaks, et tehingud on kooskõlas kohustatud isiku teadmistega kliendist, tema tegevusest ja riskiprofiilist ning vajaduse korral ka vahendite allikast, samuti asjaomaste dokumentide, andmete või teabe pidev ajakohastamine.

Samuti peavad kohustatud isikud esimese lõigu punktides a ja b osutatud meetmete võtmisel kontrollima, et kõik kliendi nimel tegutseda soovivad isikud on selleks volitatud, ning tuvastama kõnealused isikud ja kontrollima nende isikusamasust.

2. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikud rakendavad kliendi suhtes kõiki lõikes 1 sätestatud hoolsusmeetmeid. Riskitundlikkusest lähtuvalt võivad kohustatud isikud määrata selliste meetmete ulatuse.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 73).

▼B

3. Liikmesriigid näevad ette, et kohustatud isikud võtavad rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide hindamisel arvesse vähemalt I lisas sätestatud riskitegureid.

4. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikud suudavad pädevatele asutustele või iseregulatsiooni organitele tõendada, et meetmed on rahapesu ja terrorismi rahastamise riske silmas pidades asjakohased.

5. Elukindlustuse või investeerimisriskiga kindlustuse puhul tagavad liikmesriigid, et krediidasutused ja finantseerimisasutused võtavad lisaks kliendi suhtes rakendatavatele hoolsusmeetmetele, mis on nõutud klientide ja tegelikult kasu saava omaniku puhul, järgmisi kliendi suhtes rakendatavaid hoolsusmeetmeid elukindlustus- ja investeerimisriskiga kindlustuslepingu soodustatud isiku puhul, tehes seda kohe pärast soodustatud isikute tuvastamist või määramist:

- a) soodustatud isiku puhul, kes tehakse kindlaks kui konkreetse nimega isik või õiguslik üksus, lähtutakse isiku nimest;
- b) soodustatud isiku puhul, kes on määratud omaduste või liigi järgi või muul viisil, kogutakse kõnealuse soodustatud isiku kohta piisavalt teavet, nii et oleks võimalik krediidasutusele või finantseerimisasutusele tõendada, et väljamakse tegemise ajal suudetakse soodustatud isik tuvastada.

Esimese lõigu punktide a ja b puhul kontrollitakse soodustatud isiku isikusamasust väljamakse tegemise ajal. Kui elukindlustuse või investeerimisriskiga kindlustuse hüvitise soodustatud isikuks määratakse tervikuna või osaliselt kolmas isik, peab määramisest teadlik krediidasutus või finantseerimisasutus tuvastama füüsilise või juriidilise isiku või õigusliku üksuse soodustatud isikuna määramise ajal selle soodustatud isiku, kellele kindlustuslepingujärgne hüvitis välja makstakse.

6. Usaldusfondide või sarnaste õiguslike üksuste soodustatud isikute puhul, kes on määratud teatavate omaduste või liigi järgi, kogub kohustatud isik soodustatud isikute kohta piisavalt teavet nii, et kohustatud isik oleks kindel, et ta suudab väljamakse tegemise ajal või siis, kui soodustatud isik kasutab oma õigusi, tuvastada tema isikusamasuse.

Artikkel 14

1. Liikmesriigid näevad ette, et klientide ja tegelikult kasu saavate omanike isikusamasuse kontrollimine toimub enne ärisuhte loomist või tehingu tegemist. ► **M1** Kui astutakse uude ärisuhtesse sellise äriühingu, muu juriidilise isiku, usaldusfondi või sellise õigusliku üksusega, millel on usaldusfondiga sarnane struktuur või ülesanded („sarnane õiguslik üksus“), mille tegelikult kasu saavaid omanikke käsitlev teave tuleb artikli 30 või 31 kohaselt registreerida, peavad kohustatud isikud saama registreerimistõendi või registri väljavõtte. ◀

▼B

2. Erandina lõikest 1 võivad liikmesriigid lubada, et kliendi ja tegelikult kasu saava omaniku isikusamasust kontrollitakse ärisuhte loomise ajal, kui seda on vaja, et äritegevuse tavapärasest käiku mitte häirida ja kui rahapesu või terrorismi rahastamise risk on väike. Sellisel juhul tuleb need protseduurid lõpule viia võimalikult kiiresti pärast esmakontakti.

3. Erandina lõikest 1 võivad liikmesriigid lubada krediitiasutuses või finantseerimisasutuses konto avamist, sealhulgas vabalt võõrandatavate väärtpaberitega tehingute tegemist võimaldavate kontode avamist tingimusel, et on piisavalt tagatud see, et klient ei tee tehinguid või et neid ei tehta tema nimel, kuni artikli 13 lõike 1 esimese lõigu punktides a ja b sätestatud kliendi suhtes rakendatavad hoolsusmeetmed on täielikult täidetud.

4. Liikmesriigid näevad ette, et kui kohustatud isik ei suuda täita artikli 13 lõike 1 esimese lõigu punktis a, b või c sätestatud kliendi suhtes rakendatavaid hoolsusmeetmeid, ei tohi ta pangakonto kaudu tehinguid teha, ärisuhet luua ega tehingut lõpule viia ning peab asjaomase ärisuhte lõpetama ja kaaluma kliendiga seoses kahtlasest tehingust teatamist rahapesu andmehüroole kooskõlas artikliga 33.

Liikmesriigid ei kohalda esimest lõiku notarite, muude sõltumatute õigusteenuse osutajate, audiitorite, väliste raamatupidamisteenuse osutajate ja maksunõustajate suhtes ainult rangelt sellises ulatuses, kuivõrd kõnealused isikud on seotud kliendi õigusliku seisundi hindamisega või ülesannete täitmisega kõnealuse kliendi kaitsja või esindajana kohtumenetluses või sellega seoses, sealhulgas seoses nõustamisega menetluse algatamise või vältimise asjus.

▼M1

5. Liikmesriigid nõuavad, et kohustatud isikud rakendavad hoolsusmeetmeid mitte ainult kõigi uute klientide suhtes, vaid asjakohasel juhul ja riskitundlikkusest lähtuvalt ka olemasolevate klientide suhtes, sealhulgas juhul, kui kliendiga seotud asjaolud muutuvad, või kui kohustatud isik on õiguslikult kohustatud asjaomase kalendriaasta jooksul kliendiga ühendust võtma, et kontrollida tegelikult kasu saavate omanikega seonduvat asjakohast teavet, või kui kohustatud isikut kohustas selleks nõukogu direktiiv 2011/16/EL⁽¹⁾.

▼B*2. JAGU**Kliendi suhtes rakendatavad lihtsustatud hoolsusmeetmed**Artikkel 15*

1. Kui liikmesriik või kohustatud isik teeb kindlaks väiksema riskiga valdkonnad, võib kõnealune liikmesriik lubada kohustatud isikutel rakendada kliendi suhtes lihtsustatud hoolsusmeetmeid.

⁽¹⁾ Nõukogu 15. veebruari 2011. aasta direktiiv 2011/16/EL maksustamisalase halduskoostöö kohta ja direktiivi 77/799/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 64, 11.3.2011, lk 1).

▼B

2. Enne kliendi suhtes lihtsustatud hoolsusmeetmete rakendamist teevad kohustatud isikud kindlaks, et ärisuhe või tehing on väiksema riskiga.

3. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikud jälgivad piisavalt tehinguid ja ärisuhteid, et oleks võimalik teha kindlaks ebatavalised või kahtlased tehingud.

Artikkel 16

Teatavat liiki klientide, geograafiliste piirkondade ning konkreetsete toodete, teenuste, tehingute või edastamiskanalitega seotud rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide hindamisel võtavad liikmesriigid ja kohustatud isikud arvesse vähemalt II lisas loetletud võimalikku väiksemat riski iseloomustavaid tegureid.

Artikkel 17

►**M2** Euroopa järelevalveasutused annavad 26. juuniks 2017 vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 artiklile 16 pädevate asutuste ning krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste jaoks välja suunised riskitegurite kohta, mida tuleb võtta arvesse, ja meetmete kohta, mida tuleb võtta juhul, kui kliendi suhtes on asjakohane rakendada lihtsustatud hoolsusmeetmeid. Alates 1. jaanuarist 2020 annab sellised suunised asjakohasel juhul välja Euroopa Pangandusjärelevalve. ◀ Eriti tuleb arvesse võtta äritegevuse laadi ja mahtu ning kui see on asjakohane ja proportsionaalne, tuleb kehtestada erimeetmed.

*3. JAGU**Kliendi suhtes rakendatavad tugevdatud hoolsusmeetmed**Artikkel 18*

1. ►**M1** Käesoleva direktiivi artiklites 18a–24 osutatud juhtudel, samuti muudel liikmesriikide või kohustatud isikute poolt tuvastatud suurema riskiga juhtudel nõuavad liikmesriigid kohustatud isikutelt kliendi suhtes rakendatavate tugevdatud hoolsusmeetmete kohaldamist, et kõrvaldada riske asjakohaselt juhtida ja maandada. ◀

Tugevdatud hoolsusmeetmeid ei ole vaja automaatselt rakendada liidus asutatud kohustatud isikute filiaalide ja enamusosalusega tütarettevõtjate suhtes, mis asuvad suure riskiga kolmandates riikides, juhul kui need filiaalid ja enamusosalusega tütarettevõtjad järgivad täielikult kontserniüleseid põhimõtteid ja protseduure kooskõlas artikliga 45. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikud kasutavad nimetatud juhtumite käsitlemisel riskipõhist lähenemisviisi.

▼M1

2. Liikmesriigid nõuavad, et kohustatud isikud uuriks mõistlikus ulatuses kõigi selliste tehingute tausta ja eesmärki, mis vastavad vähemalt ühele järgmistest tingimustest:

▼M1

- i) keerukad tehingud;
- ii) ebatavaliselt suuremahulised tehingud;
- iii) tehingute puhul on kasutatud ebatavalisi tehingumustreid;
- iv) tehingutel ei ole selget majanduslikku või õiguslikku eesmärki.

Eelkõige laiendavad kohustatud isikud ärisuhte seire ulatust ja laadi, et teha kindlaks, kas kõnealused tehingud või toimingud on kahtlased.

▼B

3. Rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide hindamisel võtavad liikmesriigid ja kohustatud isikud arvesse vähemalt III lisas sätestatud võimalikku suuremat riski iseloomustavaid tegureid.

4. ►**M2** Euroopa järelevalveasutused annavad 26. juuniks 2017 vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 artiklile 16 pädevate asutuste ning krediitiasutuste ja finantseerimisasutuste jaoks välja suunised riskitegurite kohta, mida tuleb võtta arvesse, ja meetmete kohta, mida tuleb võtta juhul, kui kliendi suhtes on asjakohane rakendada tugevdatud hoolsusmeetmeid. Alates 1. jaanuarist 2020 annab sellised suunised asjakohasel juhul välja Euroopa Pangandusjärelevalve. ◀ Eriti tuleb arvesse võtta äritegevuse laadi ja mahtu ning kui see on asjakohane ja proportsionaalne, tuleb ette näha erimeetmed.

▼M1*Artikkel 18a*

1. Ärisuhte või tehingute korral artikli 9 lõike 2 kohaselt suure riskiga kolmanda riigina tuvastatud riigiga nõuavad liikmesriigid, et kohustatud isikud kohaldaksid järgmisi kliendi suhtes rakendatavaid tugevdatud hoolsusmeetmeid:

- a) kliendi ja tegelikult kasu saava omaniku või omanike kohta lisateabe hankimine;
- b) ärisuhte kavandatud olemuse kohta lisateabe hankimine;
- c) kliendi ja tegelikult kasu saava omaniku või omanike vahendite allika ja vara allika kohta teabe hankimine;
- d) kavandatud või sooritatud tehingute põhjuste kohta teabe hankimine;
- e) ärisuhte loomiseks või jätkamiseks kõrgema juhtkonna heakskiidu hankimine;
- f) ärisuhte tugevdatud seire, suurendades kohaldatavate kontrollide arvu ja ajastust ning valides välja täiendavat uurimist vajavad tehingumustrid.

▼ **M1**

Liikmesriigid võivad nõuda, et kohustatud isikud tagaksid kohasel juhul, et esimene makse tehakse konto kaudu, mis on avatud kliendi nimel krediitiasutuses, mis rakendab klientide suhtes hoolsusmeetmete standardeid, mis ei ole vähem kindlad kui käesolevas direktiivis sätestatud.

2. Lisaks lõikes 1 sätestatud meetmetele ja pidades kinni liidu rahvusvahelistest kohustustest, peavad liikmesriigid nõudma kohustatud isikutelt, et nad võtaksid kohasel juhul artikli 9 lõike 2 kohaselt suure riskiga kolmanda riigina tuvastatud riike hõlmavaid tehinguid tegevate füüsiliste või juriidiliste isikute suhtes ühe või mitu täiendavat riskimaandusmeetet. Nimetatud meetmed peavad hõlmama üht või mitut järgmist meetet:

- a) tugevdatud hoolsusmeetmete lisaelementide kohaldamine;
- b) tugevdatud asjakohaste aruandlusmehhanismide või süstemaatilise finantstehingute aruandluse kasutusele võtmine;
- c) ärisuhete või tehingute piiramine artikli 9 lõike 2 kohaselt suure riskiga kolmanda riigina tuvastatud riigist pärit füüsiliste või juriidiliste isikutega.

3. Lisaks lõikes 1 sätestatud meetmetele peavad liikmesriigid lähtuvalt liidu rahvusvahelistest kohustustest võtma kohaldatavuse korral artikli 9 lõike 2 kohaselt suure riskiga kolmanda riigina tuvastatud riigi suhtes ühe või mitu järgmist meetet:

- a) keelduma asjaomase riigi kohustatud isikute tütarettevõtjate, harukontorite või esinduste asutamisest või võtma muul viisil arvesse asjaolu, et asjaomane kohustatud isik pärineb riigist, milles puudub piisav rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise kord;
- b) keelama kohustatud isikutel harukontorite või esinduste asutamise asjaomases riigis või võtma muul viisil arvesse asjaolu, et harukontor või esindus asub riigis, milles puudub piisav rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise kord;
- c) nõudma tugevdatud järelevalvealast uurimist või tugevdatud välisauditit asjaomases riigis asuvate kohustatud isikute filiaalide ja tütarettevõtjate suhtes;
- d) nõudma tugevdatud välisauditit finantskontsernide suhtes seoses nende asjaomases riigis asuvate filiaalide ja tütarettevõtjatega;
- e) nõudma krediidi- ja finantseerimisasutustelt, et nad vaataksid läbi korrespondentsuhted asjaomase riigi respondentasutustega ja muudaksid neid või lõpetaksid need vajaduse korral.

4. Lõigetes 2 ja 3 sätestatud meetmete sätestamisel või rakendamisel võtavad liikmesriigid konkreetsetest kolmandatest riikidest lähtuvate riskidega seoses asjakohasel juhul arvesse vastavaid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas pädevate rahvusvaheliste organisatsioonide ja standardikehtestajate koostatud hindamisi, hinnanguid või aruandeid.

▼M1

5. Liikmesriigid annavad enne lõigetes 2 ja 3 sätestatud meetmete sätestamist või võtmist sellest komisjonile teada.

▼B*Artikkel 19***▼M1**

Seoses piiriüleste korrespondentsuhetega, mis hõlmavad maksete teostamist kolmandate riikide respondentasutustega, tuleb liikmesriikidel lisaks artikli 13 kohaselt kliendi suhtes rakendatavatele hoolsusmeetmetele nõuda, et nende krediitdiasutused ja finantseerimisasutused teeksid ärisuhtesse astudes järgmist:

▼B

- a) koguvad piisavalt teavet respondentasutuse kohta, et täielikult mõista respondentasutuse tegevuse olemust ja teha avalikult kättesaadava teabe põhjal otsus asjaomase asutuse maine ja järelevalve kvaliteedi üle;
- b) hindavad korrespondentasutuses rakendatavaid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise kontrollisüsteeme;
- c) saavad kõrgemalt juhtkonnalt eelnevalt nõusoleku uue korrespondentsuhte loomiseks;
- d) dokumenteerivad mõlema asutuse vastavad kohustused;
- e) veenduvad laiendatud kasutusõigusega kontode puhul, et respondentasutus on kontrollinud korrespondentasutuse kontodele otsest juurdepääsu omavate klientide isikusamasust ning võtab nende suhtes pidevalt hoolsusmeetmeid ning suudab taotluse korral esitada asjakohased kliendi suhtes rakendatavate hoolsusmeetmete andmed.

Artikkel 20

Riikliku taustaga isikutega tehtavate tehingute või ärisuhete puhul näevad liikmesriigid ette, et lisaks artiklis 13 sätestatud kliendi suhtes rakendatavatele hoolsusmeetmetele teevad kohustatud isikud järgmist:

- a) loovad asjakohased riskijuhtimissüsteemid, sealhulgas riskipõhised protseduurid, millega tehakse kindlaks, kas klient või kliendi tegelikult kasu saav omanik on riikliku taustaga isik;
- b) võtavad ärisuhetes riikliku taustaga isikutega järgmiseid meetmeid:
 - i) saavad kõrgemalt juhtkonnalt heakskiidu selliste isikutega ärisuhete loomiseks või jätkamiseks;
 - ii) võtavad asjakohaseid meetmeid, et teha kindlaks sellise vara ja selliste rahaliste vahendite allikad, mida selliste isikutega ärisuhetes või tehingute tegemisel kasutatakse;
 - iii) teostavad selliste ärisuhete pidevat tugevdatud seiret.

▼ **M1***Artikkel 20a*

1. Liikmesriigid koostavad ja ajakohastavad loetelu, mis näitab, millised konkreetsed ülesanded kvalifitseeruvad siseriiklike õigus- ja haldusnormide kohaselt avaliku võimu olulisteks ülesanneteks artikli 3 punkti 9 tähenduses. Liikmesriigid nõuavad, et iga nende territooriumil paiknev akrediteeritud rahvusvaheline organisatsioon koostaks ja ajakohastaks loetelu avaliku võimu olulistest ülesannetest kõnealuses rahvusvahelises organisatsioonis artikli 3 punkti 9 tähenduses. Nimetatud loetelud saadetakse komisjonile ja võidakse avalikustada.

2. Komisjon koostab ja ajakohastab loetelu, mis näitab, millised konkreetsed ülesanded kvalifitseeruvad avaliku võimu olulisteks ülesanneteks liidu institutsioonide ja asutuste tasandil. Kõnealune loetelu hõlmab ka kõiki ülesandeid, mida võib usaldada kolmandate riikide ja rahvusvaheliste asutuste liidu tasandil akrediteeritud esindajatele.

3. Komisjon koostab käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud loetelude põhjal ühtse loetelu kõigist avaliku võimu olulistest ülesannetest artikli 3 punkti 9 tähenduses. Kõnealune ühtne loetelu avalikustatakse.

4. Käesoleva artikli lõikes 3 osutatud loetelus sisalduvaid ülesandeid käsitletakse kooskõlas artikli 41 lõikes 2 sätestatud tingimustega.

▼ **B***Artikkel 21*

Liikmesriigid näevad ette, et kohustatud isikud võtaksid mõistlikke meetmeid, et teha kindlaks, kas elukindlustuse või investeerimisriskiga kindlustuslepingu soodustatud isiku ja/või soodustatud isikust tegelikult kasu saav omanik on riikliku taustaga isik. Kõnealused meetmed võetakse hiljemalt väljamakse tegemisel või kindlustuslepingujärgse soodustatud isikuna kolmanda isiku tervikuna või osalisel määramisel. Suurema riski korral näevad liikmesriigid ette, et lisaks artiklis 13 sätestatud kliendi suhtes rakendatavatele hooldusmeetmetele teevad kohustatud isikud järgmist:

- a) teavitavad kõrgemat juhtkonda enne kindlustuslepingukohaste väljamaksete tegemist;
- b) kontrollivad üksikasjalikult kogu ärisuhet kindlustusvõtjaga.

Artikkel 22

Kui riikliku taustaga isik ei täida enam liikmesriigi või kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooni antud olulisi avalikke ülesandeid, peavad kohustatud isikud vähemalt 12 kuu jooksul võtma arvesse riske, mis on kõnealuse isikuga jätkuvalt seotud, ning rakendama asjakohaseid ja riskitundlikkusest lähtuvaid meetmeid seni, kui on kindel, et riikliku taustaga isikutele omaseid riske kõnealuse isiku puhul enam ei esine.

Artikkel 23

Artiklites 20 ja 21 osutatud meetmeid kohaldatakse ka pereliikmete või isikute suhtes, keda peetakse riikliku taustaga isikute lähedasteks kaastöötajateks.

Artikkel 24

Liikmesriigid keelavad krediidasutustel ja finantseerimisasutustel luua või jätkata korrespondentsuhteid varipankadega. Nad nõuavad, et nimetatud asutused võtaksid kohaseid meetmeid tagamaks, et ei looda ega jätkata korrespondentsuhteid krediidasutusega või finantseerimisasutustega, mis teadaolevalt lubavad varipankadel oma kontosid kasutada.

4. JAGU

Nõuete täitmine kolmandate isikute poolt

Artikkel 25

Liikmesriigid võivad lubada kohustatud isikul usaldada artikli 13 lõike 1 esimese lõigu punktides a, b ja c sätestatud kliendi suhtes rakendatavate hooldsuskohustuste täitmise kolmandatele isikutele. Lõplikult vastutab nende nõuete täitmise eest siiski kolmandale isikule nõuete täitmise usaldanud kohustatud isik.

Artikkel 26

1. Käesolevas jaos tähendab mõiste „kolmandad isikud” artiklis 2 loetletud kohustatud isikuid, nende kohustatud isikute liikmesorganisatsioonide või liite ja liikmesriigis või kolmandas riigis asuvaid muid asutusi või isikuid, kes:

- a) kohaldavad kliendi suhtes hooldsuskohustusi ja kohaldavad andmete säilitamise nõudeid, mis on kooskõlas käesolevas direktiivis sätestatud, ning
- b) on jälginud tema suhtes kohaldatavate käesolevas direktiivis sätestatud nõuete järgimist vastavalt VI peatüki 2. jaole.

2. Liikmesriigid keelavad kohustatud isikul usaldada nõuete täitmise kolmandatele isikutele, kes on asutatud suure riskiga kolmandates riikides. Liikmesriigid võivad nimetatud keelust vabastada liidus asutatud kohustatud isikute filiaalid ja enamusosalusega tütarettevõtjad, kui need filiaalid ja enamusosalusega tütarettevõtjad järgivad täielikult kontserniüleseid põhimõtteid ja protseduure kooskõlas artikliga 45.

Artikkel 27

1. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikud saavad kolmandatelt isikutelt, kellele nad nõuete täitmise on usaldanud, vajaliku teabe artikli 13 lõike 1 esimese lõigu punktides a, b ja c sätestatud kliendi suhtes rakendatavate hooldsuskohustuste täitmise kohta.

▼M1

2. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikud, kelle juurde klient suunatakse, võtavad asjakohaseid meetmeid tagamaks, et taotluse korral edastab kolmas isik viivitamata kliendi või tegelikult kasu saava omaniku isikusamasuse tuvastamise ja kontrollimise andmete koopiad, sh nende olemasolu korral määruses (EL) nr 910/2014 sätestatud e-identimise vahendi või asjakohaste usaldusteenuste või mõne muu, asjaomaste riigiasutuste poolt reguleeritud, tunnustatud, heakskiidetud või aktsepteeritud turvalise, kaug- või elektroonilise identifitseerimismenetluse kaudu hangitud andmete koopiad.

▼B*Artikkel 28*

Liikmesriigid tagavad, et päritoluliikmesriigi pädev asutus (kontserniüleste põhimõtete ja protseduuride puhul) ja vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus (filiaalide ja tütarettevõtjate puhul) võivad arvesse võtta, et kohustatud isik järgib artiklite 26 ja 27 kohaselt vastu võetud sätteid kontsernitasandi kava kohaselt, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

- a) kohustatud isik kasutab sellise kolmanda isiku esitatud andmeid, kes kuulub samasse kontserni;
- b) kõnealune kontsern rakendab kliendi suhtes hooldusmeetmeid, andmete säilitamise nõudeid ning rahapesu ja terrorismi rahastamise vastaseid kavasid vastavalt käesolevale direktiivile või samaväärsetele normidele;
- c) punktis b osutatud nõuete tõhusa rakendamise üle teostab kontserni tasandil järelevalvet päritoluliikmesriigi või kolmanda riigi pädev asutus.

Artikkel 29

Käesolevat jagu ei kohaldata tegevuse edasiandmise ega esindussuhete puhul, kui tegevuse edasiandmise pakkujat või agenti käsitletakse lepingu kohaselt osana kohustatud isikust.

III PEATÜKK

TEGELIKULT KASU SAAVAT OMANIKKU KÄSITLEV TEAVE

Artikkel 30

1. ►**M1** Liikmesriigid tagavad, et nende territooriumil registreeritud äriühingud või muud juriidilised isikud peavad koguma ja hoidma asjakohast, täpset ja ajakohastatud teavet oma tegelikult kasu saavate omanike kohta, sh kasu saamisega seotud huvi üksikasjade kohta. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikli nõuete rikkumise korral kohaldatakse tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid meetmeid või karistusi. ◀

Liikmesriigid tagavad, et need üksused on kohustatud esitama kohustatud isikutele lisaks teabele oma juriidilise omaniku kohta ka teabe tegelikult kasu saava omaniku kohta, kui kohustatud isikud rakendavad klientide suhtes hooldusmeetmeid kooskõlas II peatükiga.

▼ M1

Liikmesriigid nõuavad, et äriühingute või muude juriidiliste isikute tegelikult kasu saavad omanikud, sealhulgas aktsiate, hääleõiguse, osaluse või esitajaaktsiate või -osade kaudu või muul viisil kontrolli omavad isikud annavad kõnealusele juriidilisele isikule kogu vajaliku teabe selleks, et äriühing või muu juriidiline isik saaks täita esimese lõigu nõudeid.

▼ B

2. Liikmesriigid näevad ette, et lõikes 1 osutatud teave on õigeaegselt kättesaadav pädevatele asutustele ja rahapesu andmebüroodele.

3. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud teavet hoitakse iga liikmesriigi keskregistris, näiteks äriregistris, äriühingute registris, millele on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/101/EÜ ⁽¹⁾ artiklis 3, või avalikus registris. Liikmesriigid teavitavad komisjoni nende riiklike registrite omadustest. Kõnealustes andmebaasides säilitatavat teavet tegelikult kasu saava omaniku kohta võib koguda vastavalt riiklikele süsteemidele.

▼ M1

4. Liikmesriigid nõuavad, et lõikes 3 osutatud keskregistris hoitav teave oleks piisav, täpne ja ajakohastatud, ning kehtestavad selleks vajalikud mehhanismid. Sellised mehhanismid sisaldavad nõuet, et kohustatud isikud ja kohasel juhul pädevad asutused niivõrd, kuivõrd see nõue ei takista nende ülesannete täitmist, annaksid teada kõigist lahknevustest, mille nad leiavad keskregistris oleva tegelikult kasu saavaid omanikke käsitleva teabe ja nendele kättesaadava tegelikult kasu saavaid omanikke käsitleva teabe vahel. Teatatud lahknevuste korral tagavad liikmesriigid, et võetakse asjakohaseid meetmeid lahknevuste õigeaegseks lahendamiseks ning et kohasel juhul tehakse seniks keskregistrisse vastav märg.

5. Liikmesriigid tagavad, et tegelikult kasu saavaid omanikke käsitlev teave on igal juhul kättesaadav:

- a) pädevatele asutustele ja rahapesu andmebüroodele ilma piiranguteta;
- b) kohustatud isikutele klientide suhtes rakendatavate hoolsusmeetmete raames kooskõlas II peatükiga;
- c) üldsusele.

Punktis c osutatud isikutele peab olema kättesaadav teave vähemalt tegelikult kasu saava omaniku nime, sünnikuu ja -aasta, elukohariigi ja kodakondsuse ning kasu saamisega seotud huvi laadi ja ulatuse kohta.

Liikmesriigid võivad siseriiklikus õiguses kindlaks määratud tingimustel näha ette juurdepääsu täiendavale teabele, mis võimaldab tuvastada tegelikult kasu saava omaniku. Kõnealune täiendav teave peab sisaldama vähemalt sünniaega või kontaktandmeid kooskõlas andmekaitse normidega.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta direktiiv 2009/101/EÜ tagatiste kooskõlastamise kohta, mida liikmesriigid äriühingu liikmete ja kolmandate isikute huvide kaitseks asutamislepingu artikli 48 teises lõigus osutatud äriühingutelt nõuavad, et muuta sellised tagatised võrdväärsseteks (ELT L 258, 1.10.2009, lk 11).

▼ M1

5a. Liikmesriigid võivad otsustada teha lõikes 3 osutatud riiklikes registrites hoitava teabe kättesaadavaks tingimusel, et tuleb veebis registreeruda ja maksta tasu, mis ei ületa teabe kättesaadavaks tegemise halduskulusid, k.a registri hooldus- ja arenduskulusid.

6. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused ja rahapesu andmehäired saavad õigeaegselt ja piiramatult juurdepääsu kõikidele lõikes 3 osutatud keskregistris hoitavatele andmetele ilma asjaomast isikut ette hoiatamata. Samuti peavad liikmesriigid võimaldama õigeaegse juurdepääsu II peatüki kohaselt kliendi suhtes rakendatavaid hoolsusmeetmeid kohaldavatele kohustatud isikutele.

Lõikes 3 osutatud juurdepääsu omavad pädevad asutused on need avaliku sektori asutused, mis on määratud täitma ülesandeid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamiseks, samuti maksuhaldurid, kohustatud isikute järelevalveasutused ja rahapesu, seotud eelkuritegude ja terrorismi rahastamise uurimise asutused, prokuratuur ning kuritegelike varade jälitamise ja arestimise või külmutamise ja konfiskeerimise eest vastutavad asutused.

7. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused ja rahapesu andmehäired on võimelised andma lõigetes 1 ja 3 osutatud teavet õigeaegselt ja tasuta teiste liikmesriikide pädevatele asutustele ja rahapesu andmehäired.

▼ B

8. Liikmesriigid näevad ette, et kohustatud isikud ei toetu ainult lõikes 3 osutatud keskregistrile, et rakendada kliendi suhtes hoolsusmeetmeid kooskõlas II peatükiga. Neid meetmeid rakendatakse riskipõhist lähenemisviisi kasutades.

▼ M1

9. Siseriiklikus õiguses sätestatavatel erandlikel asjaoludel, kui lõike 5 esimese lõigu punktides b ja c osutatud juurdepääsu tulemusel tekiks tegelikult kasu saava omaniku suhtes ebaproportsionaalselt suur kelmuse, inimröövi, šantažeerimise, väljapressimise, ahistamise, vägivalla või ähvardamise oht või kui tegelikult kasu saav omanik on alaealine või muul viisil juriidiliselt teovõimetu, võivad liikmesriigid üksikjuhtumipõhiselt erandkorras kehtestada tegelikult kasu saavat omanikku käsitlevale täielikule või osalisele teabele sellise juurdepääsu andmisel erandi. Liikmesriigid tagavad, et erandeid tehakse pärast asjaolude erandlikkuse põhjalikku hindamist. Tagatakse õigus erandi tegemise otsuse halduskorras läbivaatamisele ja tõhusale õiguskaitsevahendile. Erandeid teinud liikmesriik avaldab igal aastal statistilised andmed tehtud erandite arvu ja põhjuste kohta ning esitab need komisjonile.

Käesoleva lõike esimese lõigu alusel tehtud erandeid ei kohaldata krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste suhtes ega artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunktis b osutatud kohustatud isikute suhtes, kes on ametiisikud.

▼ M1

10. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikli lõikes 3 osutatud keskregistrid on omavahel sidestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/1132 ⁽¹⁾ artikli 22 lõike 1 kohaselt loodud Euroopa keskse platvormi kaudu. Liikmesriikide keskregistrid sidestatakse selle platvormiga direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 24 alusel komisjoni vastu võetud rakendusaktides sätestatud tehnilise kirjelduse ja korra ning käesoleva direktiivi artikli 31a kohaselt.

Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teave on kooskõlas käesoleva artikli lõikeid 5, 5a ja 6 rakendavate siseriiklike õigusnormidega direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 22 lõike 1 kohaselt loodud registrite sidestamise süsteemi kaudu kättesaadav.

Lõikes 1 osutatud teave peab olema riiklike registrite ja registrite sidestamise süsteemi kaudu kättesaadav vähemalt viis aastat ja mitte enam kui 10 aastat pärast äriühingu või muu juriidilise isiku registrist kustutamist. Liikmesriigid teevad omavahel ja komisjoniga koostööd, et kooskõlas käesoleva artikliga rakendada erinevaid juurdepääsu liike.

▼ B*Artikkel 31*▼ M1

1. Liikmesriigid tagavad, et käesolevat artiklit kohaldatakse usaldusfondide ja muud liiki õiguslike üksuste suhtes, nagu muu hulgas *fiducie*, teatavat liiki *Treuhand* või *fideicomiso*, kui sellistel üksustel on usaldusfondiga sarnane struktuur või ülesanded. Liikmesriigid määravad kindlaks tunnused, mille alusel otsustatakse, kas nende õiguses reguleeritud õiguslike üksuste struktuur või ülesanded sarnanevad usaldusfondide struktuuri või ülesannetega.

Liikmesriigid kohustavad liikmesriigis hallatava usaldusfondi usaldusisikuid koguma ja hoidma asjakohast, täpset ja ajakohastatud teavet usaldusfondi tegelikult kasu saavate omanike kohta. Kõnealune teave hõlmab andmeid järgmiste isikute kohta:

- a) algne omanik (algsed omanikud);
- b) usaldusisik(ud);
- c) kaitsja(d) (kui on olemas);
- d) kasusaajad või kasusaajate liik;
- e) usaldusfondi üle kontrolli omav muu füüsiline isik.

Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikli nõuete rikkumise korral kohaldatakse tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid meetmeid või karistusi.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1132 äriühinguõiguse teatavate aspektide kohta (ELT L 169, 30.6.2017, lk 46).

▼M1

2. Liikmesriigid tagavad, et usaldusisikud või isikud, kellel on samaväärne positsioon käesoleva artikli lõikes 1 osutatud sarnastes õiguslikes üksustes, avalikustavad kohustatud isikutele oma staatuse ning esitavad neile õigeaegselt käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teabe, kui nad usaldusisikuna või sarnases õiguslikus üksuses samaväärset positsiooni omava isikuna loovad ärisuhte või teevad juhutehingu, mille maht ületab artikli 11 punktides b, c ja d sätestatud künnise.

▼B

3. Liikmesriigid näevad ette, et lõikes 1 osutatud teave on õigeaegselt kättesaadav pädevatele asutustele ja rahapesu andmebüroodele.

▼M1

3a. Liikmesriigid nõuavad, et lõikes 1 osutatud usaldusfondi ja sarnaste õiguslike üksuste tegelikult kasu saavaid omanikke käsitlevat teavet tuleb hoida selle liikmesriigi loodud kasu saavate omanike keskregistris, kus usaldusfondi usaldusisik või isik, kellel on samaväärne positsioon sarnases õiguslikus üksuses, on asutatud või elab.

Kui usaldusfondi usaldusisik või isik, kellel on samaväärne positsioon sarnases õiguslikus üksuses, on asutatud või elab väljaspool liitu, hoitakse lõikes 1 osutatud teavet selle liikmesriigi loodud keskregistris, kus usaldusfondi usaldusisik või isik, kellel on samaväärne positsioon sarnases õiguslikus üksuses, astub usaldusfondi või sarnase õigusliku üksuse nimel ärisuhtesse või omandab kinnisvara.

Kui usaldusfondi usaldusisik või isik, kellel on samaväärne positsioon sarnases õiguslikus üksuses, on asutatud või elab eri liikmesriikides või kui usaldusfondi usaldusisik või isik, kellel on samaväärne positsioon sarnases õiguslikus üksuses, astub usaldusfondi või sarnase õigusliku üksuse nimel mitmesse ärisuhtesse eri liikmesriikides, võib tegelikult kasu saava omaniku registreerimistõendit või ühe liikmesriigi registris hoitavat tegelikult kasu saavat omanikku käsitleva teabe väljavõtet pidada registreerimise kohustuse täitmise seisukohast piisavaks.

4. Liikmesriigid tagavad, et teave usaldusfondi või sellega sarnase õigusliku üksuse tegelikult kasu saavate omanike kohta on igal juhul kättesaadav:

- a) pädevatele asutustele ja rahapesu andmebüroodele ilma piiranguteta;
- b) kohustatud isikutele klientide suhtes rakendatavate hoolsusmeetmete raames kooskõlas II peatükiga;
- c) füüsilistele või juriidilistele isikutele, kes suudavad tõendada õigustatud huvi;
- d) füüsilisele või juriidilisele isikule, kes esitab kirjaliku taotluse, mis puudutab usaldusfondi või sarnast õiguslikku üksust, mille kaudu omatakse otseselt või kaudselt kontrollivat osalust äriühingus või muus juriidilises isikus, millele ei ole osutatud artikli 30 lõikes 1, kaasa arvatud esitajaaktsiate või -osade või muul viisil kontrollimise kaudu.

▼M1

Esimese lõigu punktides c ja d osutatud füüsilistele või juriidilistele isikutele kättesaadav teave sisaldab tegelikult kasu saava omaniku nime, sünnikuud ja -aastat, elukohariiki ja kodakondsust ning kasu saamisega seotud huvi laadi ja ulatust.

Liikmesriigid võivad siseriiklikus õiguses kindlaks määratud tingimustel anda juurdepääsu täiendavale teabele, mis võimaldab tegelikult kasu saava omaniku kindlaks teha. Kõnealune täiendav teave sisaldab vähemalt sünniaega või kontaktandmeid kooskõlas andmekaitse normidega. Liikmesriigid võivad lubada ulatuslikumat juurdepääsu registris hoitava teabele vastavalt nende õigusele.

Lõikes 3a osutatud keskregistrile juurdepääsu omavad pädevad asutused on need avaliku sektori asutused, mis on määratud täitma ülesandeid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamiseks, samuti maksuhaldurid, kohustatud isikute järelevalveasutused ja rahapesu, seotud eelkuritegude ja terrorismi rahastamise uurimise asutused, prokuratuur ning kuritegelike varade jälitamise ja arestimise või külmutamise ja konfiskeerimise eest vastutavad asutused.

4a. Liikmesriigid võivad otsustada teha lõikes 3a osutatud riiklikes registrites hoitava teabe kättesaadavaks tingimusel, et tuleb veebis registreeruda ja maksta tasu, mis ei ületa teabe kättesaadavaks tegemise halduskulusid, k.a registri hooldus- ja arenduskulusid.

5. Liikmesriigid nõuavad, et lõikes 3a osutatud keskregistris hoitav teave oleks piisav, täpne ja ajakohastatud, ning kehtestavad selleks vajaliku korra. Selline kord peab sisaldama nõuet, et kohustatud isikud ja kohasel juhul pädevad asutused niivõrd, kuivõrd see nõue ei takista nende ülesannete täitmist, annaksid teada kõigist lahknevustest, mille nad leiavad keskregistris oleva tegelikult kasu saavaid omanikke käsitleva teabe ja nende kättesaadava tegelikult kasu saavaid omanikke käsitleva teabe vahel. Teatatud lahknevuste korral tagavad liikmesriigid, et võetakse asjakohaseid meetmeid lahknevuste õigeaegseks lahendamiseks ning et kohasel juhul tehakse seniks keskregistrisse vastav märge.

▼B

6. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikud ei toetu ainult lõikes 4 osutatud keskregistrile, et rakendada kliendi suhtes hoolsusmeetmeid, mis on sätestatud II peatükis. Neid meetmeid rakendatakse riskipõhist lähenemisviisi kasutades.

▼M1

7. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused ja rahapesu andmehäired on võimelised andma lõigetes 1 ja 3 osutatud teavet õigeaegselt ja tasuta teiste liikmesriikide pädevatele asutustele ja rahapesu andmehäiredele.

▼ **M1**

7a. Siseriiklikus õiguses sätestatavatel erandlikel asjaoludel, kui lõike 4 esimese lõigu punktides b, c ja d osutatud juurdepääsu tulemusel tekiks tegelikult kasu saava omaniku suhtes ebaproportsionaalselt suur kelmuse, inimröövi, šantažeerimise, väljapressimise, ahistamise, vägivalla või ähvardamise oht või kui tegelikult kasu saav omanik on alaealine või muul viisil juriidiliselt teovõimetu, võivad liikmesriigid üksikjuhtumipõhiselt erandkorras kehtestada tegelikult kasu saavat omanikku käsitlevale täielikule või osalisele teabele sellise juurdepääsu andmisel erandi. Liikmesriigid tagavad, et erandeid tehakse pärast asjaolude erandlikkuse põhjalikku hindamist. Tagatakse õigus erandi tegemise otsuse halduskorras läbivaatamisele ja tõhusale õiguskaitsevahendile. Erandeid teinud liikmesriik avaldab igal aastal statistilised andmed tehtud erandite arvu ja põhjuste kohta ning esitab need komisjonile.

Esimese lõigu alusel tehtud erandeid ei kohaldata krediidasutuste ja finantseerimisasutuste suhtes ning artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunktis b osutatud kohustatud isikute suhtes, kes on ametiisikud.

Kui liikmesriik otsustab kehtestada esimese lõigu kohaselt erandi, ei tohi ta piirata pädevate asutuste ja rahapesu andmebüroode juurdepääsu teabele.

9. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikli lõikes 3a osutatud keskregistrid on omavahel sidestatud direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 22 lõike 1 kohaselt loodud Euroopa keskse platvormi kaudu. Liikmesriikide kesksüsteemid sidestatakse selle platvormiga direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 24 alusel komisjoni vastu võetud rakendusaktides sätestatud tehnilise kirjelduse ja korra ning käesoleva direktiivi artikli 31a kohaselt.

Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teave on kooskõlas käesoleva artikli lõikeid 4 ja 5 rakendavate siseriiklike õigusnormidega kättesaadav direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 22 lõike 2 kohaselt loodud registre side tamise süsteemi kaudu.

Liikmesriigid võtavad piisavaid meetmeid tagamaks, et nende riiklike registre ja registre side tamise süsteemi kaudu tehakse kättesaadavaks üksnes selline lõikes 1 osutatud teave, mis on ajakohane ja käsitleb tegelikult kasu saavaid omanikke, ning sellele teabele antakse juurdepääs kooskõlas andmekaitse normidega.

Lõikes 1 osutatud teave peab olema riiklike registre ja registre side tamise süsteemi kaudu kättesaadav vähemalt viis aastat ja mitte enam kui 10 aastat pärast seda, kui lõikes 3a osutatud tegelikult kasu saavaid omanikke käsitleva teabe registrisse kandmise aluseid enam ei esine. Liikmesriigid teevad komisjoniga koostööd, et kooskõlas lõigetega 4 ja 4a rakendada erinevaid juurdepääsuliike.

▼ **M1**

10. Liikmesriigid teatavad komisjonile lõikes 1 osutatud usaldusfondide ja sarnaste õiguslike üksuste kategooriad, tunnused, nimetused ja, kui see on kohaldatav, õigusliku aluse hiljemalt 10. juuliks 2019. Komisjon avaldab *Euroopa Liidu Teatajas* usaldusfondide ja sarnaste õiguslike üksuste koondloetelu hiljemalt 10. septembriks 2019.

Komisjon esitab 26. juuniks 2020 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles ta hindab, kas kõik liikmesriikide õiguses reguleeritud usaldusfondid ja sarnased õiguslikud üksused, millele on osutatud lõikes 1, on nõuetekohaselt kindlaks tehtud ja kas nende suhtes kohaldatakse käesolevas direktiivis sätestatud kohustusi. Vajaduse korral võtab komisjon vajalikud meetmed vastavalt aruande järeldustele.

*Artikkel 31a***Rakendusaktid**

Vajaduse korral võtab komisjon, lisaks direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 24 kohaselt vastu võetud rakendusaktidele ning kooskõlas käesoleva direktiivi artiklite 30 ja 31 kohaldamisalaga, rakendusaktidega vastu artikli 30 lõikes 10 ja artikli 31 lõikes 9 osutatud liikmesriikide keskregistrite omavaheliseks sidestamiseks vajalikud tehnilised nõuded ja menetlused, mis hõlmavad järgmist:

- a) tehniline kirjeldus, millega määratakse kindlaks platvormi toimimiseks vajalike tehniliste andmete kogum ning nende andmete talletamise, kasutamise ja kaitsmise meetod;
- b) ühised kriteeriumid, mille kohaselt on tegelikult kasu saavaid omanikke käsitlev teave registrite sidestamise süsteemi kaudu kättesaadav, olenevalt liikmesriikide antud juurdepääsu tasemest;
- c) tehnilised üksikasjad selle kohta, kuidas tegelikult kasu saavaid omanikke käsitlev teave kättesaadavaks tehakse;
- d) registrite sidestamise süsteemi poolt pakutavate teenuste kättesaadavuse tehnilised tingimused;
- e) tehnilised üksikasjad selle kohta, kuidas tagada erisugune juurdepääs tegelikult kasu saavat omanikku käsitlevale teabele artikli 30 lõike 5 ja artikli 31 lõike 4 alusel;
- f) maksetingimused, kui juurdepääs tegelikult kasu saavat omanikku käsitlevale teabele on artikli 30 lõike 5a ja artikli 31 lõike 4a kohaselt tasuline, võttes arvesse olemasolevaid makseviise, nagu kaugmaksetehingud.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 64a lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

▼M1

Komisjon püüab oma rakendusaktides kasutada juba ennast õigustanud tehnoloogiat ja levinud praktikat. Komisjon tagab, et uute süsteemide väljatöötamine ei too kaasa suuremaid kulusid kui käesoleva direktiivi rakendamiseks vältimatult vajalik. Komisjoni rakendusaktid peavad olema läbipaistvad ning lähtuma komisjoni ja liikmesriikide kogemuste ja teabe vahetamisest.

▼B

IV PEATÜKK
TEATAMISKOHUSTUS

1. JAGU

Üldsätted

Artikkel 32

1. Iga liikmesriik loob rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamiseks, avastamiseks ja sellega tõhusaks võitlemiseks rahapesu andmebüroo.

2. Liikmesriigid teatavad komisjonile kirjalikult oma rahapesu andmebüroo nime ja aadressi.

3. Iga rahapesu andmebüroo on oma tegevuses sõltumatu ja autonoomne, mis tähendab seda, et rahapesu andmebürool on volitused ja pädevus täita oma ülesandeid vabalt, sealhulgas õigus teha autonoomselt otsuseid konkreetse teabe analüüsimise, taotlemise ja levitamise kohta. Rahapesu andmebüroo kui keskne riigisisene üksus vastutab kahtlasi tehinguid käsitlevate teadete ning rahapesu, sellega seotud eelkuritegude ja terrorismi rahastamise seisukohast asjakohase muu teabe vastuvõtmise ja analüüsimise eest. Rahapesu andmebüroo vastutab oma analüüsi tulemuste ja asjakohase lisateabe pädevatele asutustele teatavakstegemise eest, kui on alust kahtlustada rahapesu, sellega seotud eelkuritegusid või terrorismi rahastamist. Ta peab olema võimeline saama kohustatud isikutelt täiendavat teavet.

Liikmesriigid annavad rahapesu andmebüroodele nende ülesannete täitmiseks asjakohased rahalised ja tehnilised vahendid ning personali.

4. Liikmesriigid tagavad, et nende rahapesu andmebürool on vahetu või kaudne ja õigeaegne juurdepääs finants-, haldus- ja õiguskaitsealasele teabele, mida ta vajab oma ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks. Rahapesu andmebüroo peab olema võimeline vastama oma liikmesriigi pädevate asutuste teabenõuetele, kui teabenõude esitamise põhjuseks on rahapesuga seotud eelkuriteod või terrorismi rahastamine. Otsuse teabe analüüsimise või levitamise kohta teeb rahapesu andmebüroo.

▼B

5. Kui objektiivselt on alust eeldada, et sellise teabe esitamine võib negatiivselt mõjutada pooleliolevat uurimist või analüüsi, või erandjuhtudel, kui teabe avaldamine oleks ilmselgelt ebaproportsionaalne mõne füüsilise või juriidilise isiku õiguspäraste huvidega või ei oleks teabetootluse eesmärgi seisukohast asjakohane, ei ole rahapesu andmebüroo kohustatud teabenõuet täitma.

6. Liikmesriigid kohustavad pädevaid asutusi andma rahapesu andmebüroole tagasisidet käesoleva artikli kohaselt esitatud teabe kasutamise kohta ning selle teabe alusel läbi viidud uurimiste või inspekteerimiste tulemuste kohta.

7. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebüroole antakse volitused võtta juhul, kui on kahtlus, et tehing on seotud rahapesu või terrorismi rahastamisega, viivitamata vahetult või kaudselt meetmeid, et pooleliolev tehing peatada või keelata selle tegemine, et tehingut analüüsida, leida kinnitust kahtlustele ja edastada analüüsi tulemused pädevatele asutustele. Rahapesu andmebüroole antakse volitused võtta selliseid meetmeid vahetult või kaudselt teise liikmesriigi rahapesu andmebüroo taotluse korral selle liikmesriigi siseriiklikus õiguses sätestatud ajavahe-
mikeks ja tingimustel, kus taotluse saanud rahapesu andmebüroo asub.

8. Rahapesu andmebüroo analüüsifunktsioon hõlmab järgmist:

- a) tegevusanalüüs, mis keskendub üksikjuhtudele ja konkreetsetele eesmärkidele või asjakohasele valitud teabele, sõltuvalt avaldatud teabe liigist ja mahust ning teabe eeldatavast kasutamisest pärast levitamist, ning
- b) strateegiline analüüs, mis käsitleb rahapesu ja terrorismi rahastamise suundumusi ja tavasid.

▼M1

9. Ilma et see piiraks artikli 34 lõike 2 kohaldamist, peavad kõik rahapesu andmebürood oma ülesannete täitmisel olema käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud eesmärgil suutelised kõigilt kohustatud isikutelt teavet nõudma, saada ja seda kasutama, seda isegi juhul, kui varem ei ole esitatud artikli 33 lõike 1 punkti a või artikli 34 lõike 1 kohast teadet.

Artikkel 32a

1. Liikmesriigid loovad automatiseeritud keskmehhanismid, nagu keskregistrid või kesksed elektroonilised andmeotsingu süsteemid, mis võimaldavad õigeaegselt tuvastada kõiki füüsilisi või juriidilisi isikuid, kellel või kelle kontrolli all on nende territooriumil asuvas krediitdiasutuses maksekontosid ja IBAN-numbriga pangakontosid, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 260/2012 ⁽¹⁾, ja hoiulaekaid. Liikmesriigid teatavad komisjonile kõnealuste riiklike mehhanismide kirjelduse.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2012. aasta määrus (EL) nr 260/2012, millega kehtestatakse eurodes tehtavatele krediid- ja otsekorraldustele tehnilised ja ärilised nõuded ning muudetakse määrust (EÜ) nr 924/2009 (ELT L 94, 30.3.2012, lk 22).

▼ **M1**

2. Liikmesriigid tagavad riiklikele rahapesu andmebüroodele vahetu, kiire ja filtreerimata juurdepääsu käesoleva artikli lõikes 1 osutatud keskmehhanismides hoitavale teabele. See teave peab olema kättesaadav ka liikmesriikide pädevatele asutustele käesolevas direktiivis sätestatud kohustuste täitmiseks. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebürood suudavad õigeaegselt esitada käesoleva artikli lõikes 1 osutatud keskmehhanismides hoitavat teavet teistele rahapesu andmebüroodele kooskõlas artikliga 53.

3. Lõikes 1 osutatud keskmehhanismide kaudu peab olema juurdepääsetav ja otsitav järgmine teave:

— kliendikonto omaniku ja kõigi arvatavalt kliendi nimel tegutsevate isikute kohta: nimi, millele lisanduvad muud artikli 13 lõike 1 punkti a ülevõtvates liikmesriigi sätetes nõutud andmed isikusamasuse tuvastamiseks või kordumatu tunnuskood;

— kliendikonto omaniku asemel tegelikult kasu saava omaniku kohta: nimi, millele lisanduvad muud artikli 13 lõike 1 punkti b ülevõtvates liikmesriigi sätetes nõutud andmed isikusamasuse tuvastamiseks või kordumatu tunnuskood;

— panga- või maksekonto kohta: IBAN-number ning konto avamise ja sulgemise kuupäev;

— hoiulaeka kohta: üürilevõtja nimi ning muud artikli 13 lõiget 1 ülevõtvates liikmesriigi sätetes nõutud andmed isikusamasuse tuvastamiseks või kordumatu tunnuskood ja üüri kestus.

4. Liikmesriigid võivad kaaluda nõuet, mille kohaselt muu teave, mida rahapesu andmebürood ja pädevad asutused peavad oma käesolevast direktiivist tulenevate kohustuste täitmiseks vajalikuks, oleks keskmehhanismide kaudu kättesaadav ja võimaldaks teha päringuid.

5. Komisjon esitab hiljemalt 26. juuniks 2020 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse tingimusi, tehnilisi nõudeid ja korda, millega tagatakse automatiseeritud keskmehhanismide turvaline ja tõhus sidestamine. Kohasel juhul lisatakse aruandele seadusandlik ettepanek.

Artikkel 32b

1. Liikmesriigid tagavad rahapesu andmebüroodele ja pädevatele asutustele juurdepääsu teabele, mis võimaldab teha õigeaegselt kindlaks kõik kinnisvara omavad füüsilised või juriidilised isikud, sh registreeritud või elektrooniliste andmeotsingusüsteemide abil, kui sellised registrid või süsteemid on olemas.

2. Komisjon esitab hiljemalt 31. detsembriks 2020 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse registritesse kantud teabe ühtlustamise vajalikkust ja proportsionaalsust ning registreeritud omavahelise sidestamise vajadust. Kohasel juhul lisatakse aruandele seadusandlik ettepanek.

▼B*Artikkel 33*

1. Liikmesriigid näevad ette, et kohustatud isikud ja asjakohasel juhul nende juhtivtöötajad ja töötajad teevad täielikult koostööd, et viivitamata

a) teavitada rahapesu andmebürood omal algatusel, sh teate esitamise teel, kui kohustatud isik teab, kahtlustab või tal on põhjendatud alus kahtlustada, et rahaliste vahendite puhul (olenemata asjaomasest summast) on tegemist kuritegelikust tegevusest saadud tuluga või et need on seotud terrorismi rahastamisega, ja sel juhul viivitamata vastata rahapesu andmebüroo lisateabe taotlustele, ja

▼M1

b) esitada rahapesu andmebüroole selle taotluse korral vahetult kogu vajalik teave.

▼B

Teavitada tuleb kõikidest kahtlastest tehingutest, sealhulgas tehingukatsetest.

2. Artikli 8 lõike 4 punkti a kohaselt määratud isik edastab käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teabe rahapesu andmebüroole selles liikmesriigis, kelle territooriumil teavet edastav kohustatud isik on asutatud.

Artikkel 34

1. Erandina artikli 33 lõikest 1 võivad liikmesriigid artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunktides a, b ja d osutatud kohustatud isikute puhul määrata asutuseks, kes saab artikli 33 lõikes 1 osutatud teabe, asjakohase kutseala iseregulatsiooni organi.

Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, edastab määratud iseregulatsiooni organ teabe käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud juhtudel viivitamata ja algsel kujul rahapesu andmebüroole.

2. Liikmesriigid ei kohalda artikli 33 lõikes 1 sätestatud kohustusi notarite, muude sõltumatute õigusteenuse osutajate, audiitorite, väliste raamatupidamisteenuse osutajate ega maksunõustajate suhtes ainult rangelt sellises ulatuses, kuivõrd selline erand on seotud teabega, mida nad saavad mõnelt oma kliendilt või mõne oma kliendi kohta, kui nad selgitavad oma kliendi õiguslikku olukorda või kaitsevad või esindavad kõnealust klienti kohtumenetluses või sellega seoses, sealhulgas juhul, kui nad annavad kohtumenetluse algatamist või vältimist käsitlevat nõu, olenemata sellest, kas kõnealune teave on saadud enne sellist menetlust, selle ajal või pärast seda.

▼M1

3. Liikmesriikide poolt määratud iseregulatsiooni organid peavad oma aastaaruandes avaldama järgmise teabe:

a) artiklite 58, 59 ja 60 alusel võetud meetmed;

b) kui see on kohaldatav, artiklis 61 osutatud rikkumisteadete arv;

▼M1

- c) kui see on kohaldatav, lõikes 1 osutatud iseregulatsiooni organi saadud teadete arv ja iseregulatsiooni organi poolt rahapesu andmebüroole edastatud teadete arv;
- d) kui see on kohaldatav, artikli 47 ja 48 alusel võetud meetmete arv ja kirjeldus, et jälgida, kas kohustatud isikud on täitnud oma kohustusi, mis tulenevad järgmistest sätetest:
 - i) artiklid 10–24 (kliendi suhtes rakendatavad hoolsusmeetmed),
 - ii) artiklid 33, 34 ja 35 (teatamine kahtlastest tehingutest),
 - iii) artikkel 40 (andmete säilitamine) ja
 - iv) artiklid 45 ja 46 (sisekontroll).

▼B*Artikkel 35*

1. Liikmesriigid nõuavad, et kohustatud isikud ei teeks tehinguid, mida nad teavad või kahtlustavad olevat seotud kuritegelikust tegevusest saadud tuluga või terrorismi rahastamisega, enne artikli 33 lõike 1 esimese lõigu punktis a sätestatud vajalike toimingute tegemist ning enne, kui nad on täitnud muud rahapesu andmebüroode või pädevate asutuste antud konkreetsed juhised kooskõlas asjaomase liikmesriigi õigusega.

2. Kui lõikes 1 osutatud tehingute tegemata jätmine ei ole võimalik või kui tegemata jätmine võib takistada kahtlasest tehingust kasu saajate tabamiseks tehtavaid jõupingutusi, teavitavad kohustatud isikud rahapesu andmebürood kohe pärast tehingu tegemist.

Artikkel 36

1. Liikmesriigid tagavad, et kui artiklis 48 osutatud pädevad asutused tuvastavad kohustatud isikute juures kontrollide käigus või mõnel muul viisil asjaolusid, mis võivad olla seotud rahapesuga või terrorismi rahastamisega, teatavad nad sellest viivitamata rahapesu andmebüroole.

2. Liikmesriigid tagavad, et õigusnormidega aktsiaturgude, valuutaturgude ja tuletisväärtipaberiturgete üle järelevalvet teostama volitatud järelevalveasutused teavitavad rahapesu andmebürood neile teatavaks saanud asjaoludest, mis võivad olla seotud rahapesu või terrorismi rahastamisega.

Artikkel 37

Kui kohustatud isik, selle töötaja või juht edastab heauskselt teavet vastavalt artiklitele 33 ja 34, ei käsitata seda lepinguga või õigus- või haldusnormidega teabe avalikustamisele kehtestatud piirangute rikkumisenähtena ning kohustatud isik, selle juht või töötaja ei kanna selle eest mingit vastutust, ning seda isegi juhul, kui ta ei olnud täielikult teadlik asjaomase kuritegelikust tegevusest, ja olenemata sellest, kas ebaseaduslik tegevus tegelikult aset leidis.

▼ **M1***Artikkel 38*

1. Liikmesriigid tagavad, et üksikisikud, sh kohustatud isiku töötajad ja esindajad, kes teatavad rahapesu või terrorismi rahastamise kahtlusest kas asutusesiseselt või rahapesu andmebüroole, on õiguslikult kaitstud ähvarduste, vastumeetmete või vaenuliku tegevuse eest ning eelkõige ebasoodsa või diskrimineeriva tööalase kohtlemise eest.

2. Liikmesriigid tagavad, et isikutel, kes puutuvad kokku ähvarduste, vastumeetmete või vaenuliku tegevuse või ebasoodsa või diskrimineeriva tööalase kohtlemisega juhul, kui nad on teatanud rahapesu või terrorismi rahastamise kahtlustest asutusesiseselt või rahapesu andmebüroole, on õigus esitada ohutul viisil kaebus asjaomastele pädevatele asutustele. Samuti tagavad liikmesriigid, et sellistel isikutel on õigus tõhusale õiguskaitsevahendile, et kaitsta oma käesolevast lõikest tulenevaid õigusi, ilma et see piiraks rahapesu andmebüroode kogutud andmete konfidentsiaalsust.

▼ **B***2. JAGU**Avalikustamise keelamine**Artikkel 39*

1. Kohustatud isikud ning nende juhid ja töötajad ei avalikusta asjaomasele kliendile ega teistele kolmandatele isikutele asjaolu, et edastatakse, tulevikus edastatakse või on edastatud teavet vastavalt artiklile 33 või 34 või et rahapesuga või terrorismi rahastamisega seoses on alustatud või võidakse alustada analüüsi.

2. Lõikes 1 sätestatud keeldu ei kohaldata teabe edastamisel pädevatele asutustele, sealhulgas iseregulatsiooni organitele, ega teabe edastamisel õiguskaitse eesmärkidel.

▼ **M1**

3. Käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud keeld ei takista teabe edastamist samasse kontserni kuuluvate liikmesriigi krediitiasutuste ja finantseerimisasutuste vahel või kõnealuste asutuste ja nende poolt kolmandates riikides asutatud filiaalide ja enamusosalusega tütarettevõtjate vahel, tingimusel et kõnealused üksused ja enamusosalusega tütarettevõtjad järgivad täielikult kontserniüleseid põhimõtteid ja protseduure, sealhulgas artikli 45 kohaseid menetlusi teabe jagamiseks kontsernis, ning et kontserniülesed põhimõtted ja protseduurid vastavad käesolevas direktiivis sätestatud nõuetele.

▼ **B**

4. Lõikes 1 sätestatud keeld ei takista teabe edastamist artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunktides a ja b osutatud kohustatud isikute vahel või selliste kolmandate riikide isikute vahel, kus kehtivad käesoleva direktiivi nõuetega samaväärsed nõuded ja kes tegutsevad oma kutsealal, olgu siis töötajatena või mitte, ühes ja samas juriidilises isikus või ulatuslikumas struktuuris, kuhu isik kuulub ja millel on ühised omanikud ja juhtkond või kus teostatakse ühist vastavuskontrolli.

▼B

5. Artikli 2 lõike 1 punktides 1 ja 2 ning punkti 3 alapunktides a ja b osutatud kohustatud isikute puhul ei takista käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud keeld juhtudel, kus on tegemist sama kliendi ja sama tehinguga, milles osaleb kaks või enam kohustatud isikut, teabe edastamist asjaomaste kohustatud isikute vahel, kui nad on pärit liikmesriigist või on tegemist selliste kolmandate riikide isikutega, kus kehtivad käesoleva direktiivi nõuetega samaväärsed nõuded, ja kui nad tegutsevad samal kutsealal ning nende suhtes kohaldatakse ametisäladusega ja isikuandmete kaitsega seotud kohustusi.

6. Kui artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunktides a ja b osutatud kohustatud isikud püüavad klienti veenda ebaseaduslikust tegevusest hoiduma, ei käsitata seda avalikustamisena käesoleva artikli lõike 1 tähenduses.

V PEATÜKK

ANDMETE KAITSE, SÄILITAMINE JA STATISTILISED ANDMED

Artikkel 40

1. Liikmesriigid näevad ette, et kohustatud isikud säilitavad siseriikliku õigusega kooskõlas järgmised dokumendid ja teabe, mida rahapesu andmebürood või muud pädevad asutused saavad kasutada võimaliku rahapesu või terrorismi rahastamise tõkestamiseks, avastamiseks ja uurimiseks:

▼M1

a) kliendi suhtes rakendatavate hoolsusmeetmete puhul säilitatakse dokumentide koopiasid ning teavet, mida on vaja, et täita kliendi suhtes rakendatavaid hoolsuskohustusi, mis on sätestatud II peatükis, sh olemasolu korral määruses (EL) nr 910/2014 sätestatud e-identimise vahendi, asjakohaste usaldusteenuste või mõne muu, asjaomase riigiasutuse reguleeritud, tunnustatud, heakskiidetud või aktsenteeritud turvalise, kaug- või elektroonilise identifitseerimismenetluse kaudu hangitud andmeid viie aasta jooksul pärast kliendisuhete lõppu või juhutehingu tegemise kuupäeva;

▼B

b) tehingute tõendusmaterjali ja teavet säilitatakse originaaldokumentidena või nende koopiatena, mida võib kohaldatava siseriikliku õiguse kohaselt kasutada kohtumenetluse käigus tehingute tuvastamiseks, viie aasta jooksul pärast kliendisuhete lõppu või juhutehingu tegemise kuupäeva.

Liikmesriigid tagavad, et esimeses lõigus osutatud säilitamisperioodi möödumisel kustutavad kohustatud isikud isikuandmed, kui siseriiklikus õiguses ei ole sätestatud teisiti, määrates kindlaks, millisel juhul võivad kohustatud isikud andmeid kauem säilitada või peavad andmeid kauem säilitama. Liikmesriigid võivad lubada või nõuda andmete pikemaajalisemat säilitamist pärast seda, kui nad on põhjalikult hinnanud pikemaajalise säilitamise vajalikkust ja proportsionaalsust, ning peavad seda õigustatuks rahapesu või terrorismi rahastamise tõkestamise, avastamise või uurimise seisukohast. Pikemaajalise säilitamise periood ei või ületada viit lisaaastat.

▼M1

Käesolevas lõikes osutatud säilitamisperioodi, sealhulgas täiendavat säilitamisperioodi, mis ei tohi ületada viit lisa-aastat, kohaldatakse ka artiklis 32a osutatud keskmehhanismide kaudu juurdepääsetava teabe suhtes.

▼B

2. Kui 25. juunil 2015 on liikmesriigis pooleli kohtumenetlus seoses kahtlustatava rahapesu või terrorismi rahastamise tõkestamise, avastamise, uurimise või selle eest vastutusele võtmisega ning kohustatud isiku valduses on kõnealuse poolelioleva menetlusega seotud teavet või dokumente, võib kohustatud isik seda teavet või neid dokumente säilitada kooskõlas siseriikliku õigusega viis aastat alates 25. juunist 2015. Liikmesriik võib poolelioleva kriminaaluurimise ja kohtumenetluse suhtes kohaldatavate tõendeid reguleerivate siseriiklike kriminaalõigusnormide kohaldamist piiramata lubada või nõuda sellise teabe või dokumentide säilitamist täiendava viieaastase perioodi jooksul, kui on kindlaks tehtud, et selline pikemaajalisem säilitamine on vajalik ja proportsionaalne kahtlustatava rahapesu või terrorismi rahastamise tõkestamiseks, avastamiseks, uurimiseks või selle eest vastutusele võtmiseks.

*Artikkel 41***▼M2**

1. Käesoleva direktiivi raames toimuvale isikuandmete töötlemisele kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) 2016/679 ⁽¹⁾ ja (EL) 2018/1725 ⁽²⁾.

▼B

2. Käesoleva direktiivi alusel võivad kohustatud isikud töödelda isikuandmeid üksnes rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise eesmärgil, nagu on osutatud artiklis 1, ning neid andmeid ei tohi täiendavalt töödelda viisil, mis ei vasta nimetatud eesmärgile. Keelatud on käesoleva direktiivi alusel isikuandmete töötlemine mis tahes muul eesmärgil, näiteks ärilistel eesmärkidel.

3. Kohustatud isikud esitavad uutele klientidele enne nendega ärisuhte loomist või juhutehingu tegemist direktiivi 95/46/EÜ artiklis 10 nõutud teabe. Eelkõige esitatakse selle teabe hulgas üldine teade kohustatud isikute käesolevast direktiivist tulenevate juriidiliste kohustuste kohta isikuandmete töötlemisel rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise eesmärgil, nagu on osutatud käesoleva direktiivi artiklis 1.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

▼B

4. Artikli 39 lõikes 1 sätestatud avalikustamise keelu kohaldamisel võtavad liikmesriigid seadusandlikke meetmeid, millega piiratakse täies mahus või osaliselt andmesubjekti õigust tutvuda enda kohta käivate andmetega; seda tehakse sellises ulatuses, mis on vajalik ja proportsionaalne demokraatlikus ühiskonnas, võttes nõuetekohaselt arvesse asjaomase isiku õigustatud huvi, ning selleks, et

- a) võimaldada kohustatud isikul või pädeval ametiasutusel nõuetekohaselt täita oma ülesandeid käesoleva direktiivi kohaldamisel või
- b) hoida ära käesoleva direktiivi kohaldamisel teostatavate teenistustlike või õiguslike uurimiste, analüüside, juurdluste või menetluste takistamist, ning tagada et rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist, avastamist ja uurimist ei takistata.

Artikkel 42

Liikmesriigid näevad ette, et nende kohustatud isikutel on süsteemid, mis võimaldavad neil kooskõlas siseriikliku õigusega turvaliste kanalite kaudu ja päringute täielikku konfidentsiaalsust tagades vastata ammen-davalt ja kiiresti rahapesu andmebüroo või teiste asutuste päringutele selle kohta, kas neil on või on eelnenud viie aasta jooksul olnud ärisuhte teatavate isikutega ning milline on või oli selle suhte olemus.

▼M1*Artikkel 43*

Käesoleva direktiivi alusel toimuvat isikuandmete töötlemist rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise eesmärgil, nagu on osutatud artiklis 1, tuleb käsitada avaliku huvi küsimusena Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679 ⁽¹⁾ mõistes.

Artikkel 44

1. Selleks et aidata kaasa riskihinnangu koostamisele artikli 7 kohaselt, tagavad liikmesriigid, et nad on võimelised hindama oma rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise süsteemide tulemuslikkust, säilitades igakülgse statistika asjaomaste süsteemide tulemuslikkuse kohta.

2. Lõikes 1 osutatud statistika hõlmab:

- a) andmeid, millega mõõdetakse käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate eri sektorite suurust ja olulisust, sealhulgas füüsiliste isikute ja üksuste arv ning iga sektori majanduslik tähtsus;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

▼ M1

- b) andmeid, millega mõõdetakse riikliku rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise korra teatamis-, uurimis- ja kohtumenetluse etappe, sealhulgas rahapesu andmebüroole teatatud kahtlaste tehingute arv, andmed teatamisega seoses võetud järelmeetmete kohta ning iga-aastased andmed uuritud juhtumite ning rahapesus või terrorismi rahastamises süüdistuse saanud ja süüdi mõistetud isikute arvu kohta, eelkuritegude liikide kohta, kui selline teave on kättesaadav, ning külmutatud, arestitud või konfiskeeritud vara väärtuse (eurodes) kohta;
 - c) olemasolu korral andmeid täiendavate uurimisteni viinud teadete arvu ja osakaalu kohta koos kohustatud isikutele esitatava aastaaruandega, milles selgitatakse nende poolt esitatud teadete kasulikkust ja järelmeetmeid;
 - d) andmeid piiriüleste teabetaotluste arvu kohta, mille rahapesu andmebüroo koostas, sai või lükkas tagasi ning millele ta vastas osaliselt või täielikult, jaotatuna partnerriikide kaupa;
 - e) andmeid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve eest vastutavatele pädevatele asutustele ning rahapesu andmebüroodele artiklis 32 sätestatud ülesannete täitmiseks eraldatud inimressursside kohta;
 - f) kohapealsete järelevalvetoimingute ja kaugjärelevalvetoimingute arvu ning järelevalveasutuste poolt järelevalvetegevuse ja karistuste või haldusmeetmete kohaldamise tulemusena tuvastatud rikkumiste arvu.
3. Liikmesriigid tagavad, et igal aastal avaldatakse nende statistika koondülevaade.
4. Liikmesriigid edastavad lõikes 2 osutatud statistika igal aastal komisjonile. Komisjon avaldab aastaaruande, milles võetakse kokku ja selgitatakse lõikes 2 osutatud statistilisi andmeid, ning teeb selle oma veebisaidil kättesaadavaks.

▼ B

VI PEATÜKK

PÕHIMÕTTED, PROTSEDUURID JA JÄRELEVALVE

1. JAGU

*Siseprotseduurid, koolitus ja tagasiside**Artikkel 45*

1. Liikmesriigid näevad ette, et kontserni kuuluvad kohustatud isikud rakendavad kontserniüleseid põhimõtteid ja protseduure, sealhulgas andmekaitsepõhimõtteid ning põhimõtteid ja protseduure teabe jagamiseks kontsernis rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise eesmärgil. Kõnealuseid põhimõtteid ja protseduure rakendatakse tõhusalt filiaalide ja enamusosalusega tütarettevõtjate tasandil liikmesriikides ja kolmandates riikides.

2. Liikmesriigid näevad ette, et kohustatud isikud, kellel on püsivaid tegevuskohti mõnes teises liikmesriigis, tagavad, et kõnealused püsivad tegevuskohad järgivad asjaomase teise liikmesriigi siseriiklikke sätteid, millega võetakse üle käesolev direktiiv.

▼B

3. Liikmesriigid tagavad, et juhul, kui kohustatud isikutel on filiaalid või enamusosalusega tütarettevõtjad kolmandates riikides, kus rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise miinimumnõuded on liikmesriigi vastavatest nõuetest vähem ranged, rakendavad kõnealused kolmandas riigis asuvad filiaalid ja enamusosalusega tütarettevõtjad liikmesriigi nõudeid, sealhulgas andmekaitse nõudeid niivõrd, kuivõrd see on lubatud kolmanda riigi õigusega.

▼M2

4. Liikmesriigid ja Euroopa Pangandusjärelevalve teavitavad üksteist juhtudest, mil kolmanda riigi õigus ei võimalda rakendada lõike 1 kohaseid põhimõtteid ja protseduure. Neil juhtudel võib lahenduse leidmiseks võtta kooskõlastatud meetmeid. Hinnates seda, milline kolmas riik ei võimalda rakendada lõike 1 kohaseid põhimõtteid ja protseduure, võtavad liikmesriigid ja Euroopa Pangandusjärelevalve arvesse õiguslikke piiranguid, mis võivad takistada nende põhimõtete ja protseduuride nõuetekohast rakendamist, sealhulgas saladuse hoidmine, andmekaitse ja muud teabevahetuse piirangud, mis võivad asjasse puutuda.

▼B

5. Liikmesriigid näevad ette, et kui kolmanda riigi õigus ei võimalda rakendada lõike 1 kohaseid põhimõtteid ja protseduure, tagavad kohustatud isikud, et asjaomases kolmandas riigis asuvad filiaalid ja enamusosalusega tütarettevõtjad kohaldavad täiendavaid meetmeid, et tõhusalt vähendada rahapesu või terrorismi rahastamise riski, ja teavitavad sellest oma päritoluliikmesriigi pädevaid asutusi. Kui täiendavad meetmed ei ole piisavad, võtavad päritoluliikmesriigi pädevad asutused täiendavaid järelevalvemeetmeid, sealhulgas nõuavad, et kontsern ei looks ärisuhteid või lõpetaks need ning ei teeks tehinguid, ning vajaduse korral nõuavad, et kontsern lõpetaks oma tegevuse asjaomases kolmandas riigis.

▼M2

6. Euroopa Pangandusjärelevalve töötab välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse lõikes 5 osutatud täiendavate meetmete laad ning miinimummeetmed, mida krediitiasutused ja finantseerimisasutused peavad võtma, kui kolmanda riigi õigus ei võimalda rakendada lõigete 1 ja 3 kohaseid meetmeid.

Euroopa Pangandusjärelevalve esitab esimeses lõigus osutatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile 26. detsembriks 2016.

▼B

7. Komisjonil on õigus võtta vastu käesoleva artikli lõikes 6 osutatud regulatiivsed tehnilised standardid vastavalt määruste (EL) nr 1093/2010, (EL) nr 1094/2010 ja (EL) nr 1095/2010 artiklitele 10–14.

8. Liikmesriigid tagavad, et teabe jagamine kontsernisiselt on lubatud. Rahapesu andmebüroole edastatud teavet kahtluste kohta, et rahaliste vahendite puhul on tegemist kuritegelikust tegevusest saadud tuluga või et need on seotud terrorismi rahastamisega, jagatakse kontsernisiselt, välja arvatud juhul, kui rahapesu andmebüroo on andnud teistsuguse korralduse.

▼B

9. Liikmesriigid võivad ette näha, et direktiivi 2009/110/EÜ artikli 2 punktis 3 määratletud e-raha väljastajad ja direktiivi 2007/64/EÜ artikli 4 punktis 9 määratletud makseteenuse pakkujad, kes tegutsevad nende territooriumil muus vormis kui filiaalina ja kelle peakontor asub teises liikmesriigis, määravad nende territooriumil keskse kontaktpunkti, et tagada määrava asutuse nimel vastavus rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise normidega ning hõlbustada pädevate asutuste poolset järelevalvet, sealhulgas esitades pädevatele asutustele taotluse korral dokumendid ja teabe.

▼M2

10. Euroopa Pangandusjärelevalve töötab välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu kriteeriumite kohta, mille alusel määratakse kindlaks asjaolud, mille korral on asjakohane määrata lõike 9 kohaselt keskne kontaktpunkt, samuti sellise kontaktpunkti ülesanded.

Euroopa Pangandusjärelevalve esitab esimeses lõigus osutatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile 26. juuniks 2017.

▼B

11. Komisjonil on õigus võtta vastu käesoleva artikli lõikes 10 osutatud regulatiivsed tehnilised standardid vastavalt määruste (EL) nr 1093/2010, (EL) nr 1094/2010 ja (EL) nr 1095/2010 artiklitele 10–14.

Artikkel 46

1. Liikmesriigid näevad ette, et kohustatud isikud võtavad meetmeid, mis on proportsionaalsed kohustatud isikute riskide, olemuse ja suurusega, nii et nende töötajad on teadlikud käesoleva direktiivi kohaselt vastu võetud sätetest, sealhulgas asjakohastest andmekaitsemeetmetest.

Nende meetmete raames osalevad töötajad kestvates erikoolituse programmides, mille käigus neid õpetatakse ära tundma võimaliku rahapesuga või terrorismi rahastamisega seotud toiminguid ja antakse juhi-seid sellistes olukordades tegutsemiseks.

Kui mõnda artikli 2 lõike 1 punktis 3 loetletud kategooriasse kuuluv füüsiline isik tegutseb oma kutsealal juriidilise isiku töötajana, kohaldatakse käesoleva jao kohaseid kohustusi kõnealuse juriidilise isiku, mitte aga füüsilise isiku suhtes.

2. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikutel on juurdepääs ajakohastatud teabele, mis käsitleb rahapesuga tegelejate ja terrorismi rahastajate tegutsemise tavasid ja kahtlastele tehingutele viitavaid tunnuseid.

3. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu või terrorismi rahastamise kahtlusest teatamise järel antakse kohustatud isikutele võimaluse korral õigeaegset tagasisidet teatamise tulemuslikkuse ning selle tulemusel võetud meetmete kohta.

▼B

4. Liikmesriigid tagavad, et võimaluse korral määravad kohustatud isikud juhatuse liikme, kes vastutab käesoleva direktiivi järgimiseks vajalike õigus- ja haldusnormide rakendamise eest.

*2. JAGU***Järelevalve***Artikkel 47***▼M1**

1. Liikmesriigid tagavad, et virtuaalvääringute ja ametlike vääringute vahetamise teenuse ja rahakotiteenuse pakkujad on registreeritud, et valuutavahetusasutustel ja tšekide sularahaks vahetamise asutustel ning usaldusfondi- või äriühinguteenuste pakkujatel on tegevusluba või nad on registrisse kantud ning et hasartmänguteenuste pakkujad on reguleeritud.

▼B

2. Liikmesriigid kohustavad pädevaid asutusi tagama, et isikud, kes on lõikes 1 osutatud üksuste juhtivtöötajad või on selliste üksuste tegelikult kasu saavad omanikud, on sobivad ja nõuetele vastavad isikud.

3. Seoses artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunktides a, b ja d osutatud kohustatud isikutega tagavad liikmesriigid, et pädevad asutused võtavad vajalikud meetmed, et takistada asjaomastes valdkondades süüdimõistatud kurjategijatel või nende kaasosalistel olemast kõnealuste kohustatud isikute juhtivtöötaja või nende isikute tegelikult kasu saav omanik.

Artikkel 48

1. Liikmesriigid kohustavad pädevaid asutusi teostama tulemuslikku seiret ja võtma käesoleva direktiivi täitmise tagamiseks vajalikke meetmeid.

▼M1

1a. Tõhusa koostöö, eelkõige teabevahetuse hõlbustamiseks ja edendamiseks edastavad liikmesriigid komisjonile artikli 2 lõikes 1 loetletud kohustatud isikute pädevate asutuste nimekirja, sh nende kontaktandmed. Liikmesriigid tagavad, et komisjonile esitatud teavet ajakohastatakse.

Komisjon avaldab kõnealuste asutuste registri ja kontaktandmed oma veebisaidil. Registris olevad asutused on oma volituste piires kontaktpunktiks teiste liikmesriikide pädevate partnerasutuste jaoks.

► **M2** Liikmesriikide finantsjärelevalveasutused on ka Euroopa Pangandusjärelevalve kontaktpunktiks. ◀

Käesoleva direktiivi nõuetekohase täitmise tagamiseks nõuavad liikmesriigid, et kõigi kohustatud isikute üle teostataks piisavat järelevalvet, mis hõlmab õigust teostada kohapealset järelevalvet ja kaugjärelevalvet, ning võtavad rikkumiste korral asjakohaseid ja proportsionaalseid haldusmeetmeid olukorra parandamiseks.

▼M1

2. Liikmesriigid tagavad, et pädevatel asutustel on piisavad volitused, sh õigus nõuda igasugust teavet, mis on oluline kohustuste täitmise jälgimiseks ja kontrolli teostamiseks, ning piisavad rahalised ja tehnilised vahendid ning inimressursid oma ülesannete täitmiseks. Liikmesriigid tagavad, et kõnealuste asutuste töötajad on usaldusväärsed ja asjakohaselt kvalifitseeritud ning järgivad kutsealaseid nõudeid, sh konfidentsiaalsus- ja andmekaitse nõudeid ning huvide konflikte käsitlevaid nõudeid.

▼B

3. Krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste ning hasartmänguteenuste osutajate puhul on pädevatel asutustel tugevdatud järelevalvevolitused.

▼M1

4. Liikmesriigid tagavad, et selle liikmesriigi pädevad asutused, kus on kohustatud isiku püsiv tegevuskoht, teostavad järelevalvet selle üle, et püsivad tegevuskohad järgiksid kõnealuse liikmesriigi õigusnorme, millega võetakse üle käesolev direktiiv.

Kontserni kuuluvate krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste puhul tagavad liikmesriigid, et esimeses lõigus sätestatud eesmärgil teevad emettevõtja asukohaliikmesriigi pädevad asutused koostööd kontserni kuuluvate püsivate tegevuskohtade asukohaliikmesriikide pädevate asutustega.

Artikli 45 lõikes 9 osutatud püsivate tegevuskohtade puhul võib käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud järelevalve hõlmata asjakohaste ja proportsionaalsete meetmete võtmist, et lahendada kiiret sekkumist nõudvaid tõsisemaid probleeme. Kõnealused meetmed peavad olema ajutised ja nende kohaldamine tuleb lõpetada, kui tuvastatud probleemid on lahendatud kooskõlas artikli 45 lõikega 2, sh kohustatud isiku päritoluliikmesriigi pädevate asutuste abiga või nendega koostöös.

▼B

5. Käesoleva direktiivi nõuete tõhusa järelevalve eesmärgil tagavad liikmesriigid, et sellise liikmesriigi pädevad asutused, kus kohustatud isikul on püsiv tegevuskoht, teevad koostööd selle liikmesriigi pädevate asutustega, kus kohustatud isikul on peakontor.

▼M1

Kontserni kuuluvate krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste puhul tagavad liikmesriigid, et emettevõtja asukohaliikmesriigi pädevad asutused teostavad järelevalvet artikli 45 lõikes 1 osutatud kontserniühelste põhimõtete ja protseduuride tõhusa rakendamise üle. Selleks tagavad liikmesriigid, et kontserni kuuluvate krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste asukohaliikmesriigi pädevad asutused teevad koostööd emettevõtja asukohaliikmesriigi pädevate asutustega.

▼B

6. Liikmesriigid tagavad, et järelevalve puhul riskitundlikkusel põhinevat lähenemisviisi kasutades pädevad asutused:

- a) mõistavad selgelt nende liikmesriigis esinevaid rahapesu ja terrorismi rahastamise riske;

▼B

b) omavad kohapeal ja väljaspool juurdepääsu kogu teabele liikmesriigile eriomaste ja rahvusvaheliselt eriomaste riskide kohta, mis on seotud kohustatud isikute klientide, toodete ja teenustega, ning

c) võtavad kohapealse ja väljaspoolse järelevalve sageduse ja intensiivsuse määramisel aluseks kohustatud isikute riskiprofiili ning selles liikmesriigis esinevad rahapesu ja terrorismi rahastamise riskid.

7. Hinnang, mis kajastab kohustatud isikute rahapesu ja terrorismi rahastamise riskiprofiili, sealhulgas kohustuste täitmatajätmise riski, vaadatakse läbi korrapäraselt ning nende juhtimise ja tegevusega seotud oluliste sündmuste ja suundumuste korral.

8. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused võtavad arvesse kohustatud isikule võimaldatud kaalutusõigust ja vaatavad asjakohaselt läbi kõnealuse kaalutusõiguse aluseks oleva riskihinnangu, samuti asutuse siseste põhimõtete, kontrollimeetmete ja protseduuride asjakohasuse ja rakendamise.

9. Artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunktides a, b ja d osutatud kohustatud isikute puhul võivad liikmesriigid lubada, et käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ülesandeid täidavad iseregulatsiooni organid, kui need iseregulatsiooni organid vastavad käesoleva artikli lõike 2 sätetele.

10. ►**M2** Euroopa järelevalveasutused annavad 26. juuniks 2017 vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 artiklile 16 pädevate asutuste jaoks välja suunised järelevalve suhtes kohaldatava riskipõhise lähenemisviisi omaduste kohta ja meetmete kohta, mida tuleb võtta riskitundlikkusest lähtuva järelevalve teostamisel. Alates 1. jaanuarist 2020 annab sellised suunised asjakohasel juhul välja Euroopa Pangandusjärelevalve. ◀ Eriti tuleb arvesse võtta äritegevuse laadi ja mahtu ning kui asjakohane ja proportsionaalne, kehtestada erimeetmed.

3. JAGU

Koostöö

I a l a j a g u

Riigisisene koostöö**▼M1***Artikkel 49*

Liikmesriigid tagavad, et poliitikakujundajad, rahapesu andmebürood, järelevalveasutused ning muud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seotud asutused ning maksuhaldurid ja käesoleva direktiivi kohaldamisala piires tegutsevad õiguskaitseasutused kehtestavad tõhusad mehhanismid, mis võimaldavad neil riigisiselt teha koostööd ja koordineerida meetmeid seoses rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise põhimõtete ning meetmete väljatöötamise ja rakendamisega, sealhulgas selleks, et täita artiklist 7 tulenevat kohustust.

▼B

II alajagu

▼M2**Koostöö Euroopa Pangandusjärelevalvega***Artikkel 50*

Pädevad asutused esitavad Euroopa Pangandusjärelevalvele kogu teabe, mida tal on vaja käesolevast direktiivist tulenevate ülesannete täitmiseks.

▼M1

IIa alajagu

Liikmesriikide pädevate asutuste vaheline koostöö*Artikkel 50a*

Käesoleva direktiivi kohaldamisel ei keela liikmesriigid pädevate asutuste vahelist teabevahetust ega abistamist ning ei sea selleks põhjendamatu ega ülemääraselt piiravaid tingimusi. Eelkõige tagavad liikmesriigid, et pädevad asutused ei keeldu abitaotlusest järgmistel põhjustel:

- a) leitakse, et taotlus käsitleb ka maksuküsimusi;
- b) siseriikliku õigusega nõutakse kohustatud isikutelt saladuse hoidmist või konfidentsiaalsust, v.a juhtudel, kui soovitud teavet kaitstakse kutsesaladuse või õiguspraktikas ametisaladusena, nagu on kirjeldatud artikli 34 lõikes 2;
- c) taotluse saanud liikmesriigis on käimas tõendite kogumine, uurimine või menetlus, v.a kui abi seda tõendite kogumist, uurimist või menetlust takistaks;
- d) taotleva pädeva partnerasutuse laad või staatus erineb taotluse saanud pädeva asutuse omast.

▼B

III alajagu

Koostöö rahapesu andmebüroode vahel ja komisjoniga*Artikkel 51*

Komisjon võib anda vajalikku abi, et hõlbustada koordineerimist, sealhulgas teabevahetust rahapesu andmebüroode vahel liidu piires. Komisjon võib korrapäraselt kokku kutsuda liikmesriikide rahapesu andmebüroode esindajatest koosneva ELi rahapesu andmebüroode vahelise platvormi kohtumisi, et hõlbustada rahapesu andmebüroode vahelist koostööd ning et vahetada arvamusi ja anda nõu rahapesu andmebüroode ja aruandlusega tegelevate isikute jaoks asjakohastes rakendamisküsimustes ning sellistes koostööga seonduvates küsimustes nagu rahapesu andmebüroode tõhus koostöö, kahtlaste piiriüleste mõõtmatega tehingute kindlakstegemine, aruandlusvormide standardimine FIU-neti või selle õigusjärglase kaudu, piiriüleste juhtumite ühine analüüsimine ning selliste suundumuste ja tegurite kindlakstegemine, mis on olulised rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide hindamisel nii riigi kui ka riigiülesel tasandil.

▼B*Artikkel 52*

Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebürood teevad omavahel koostööd nii suures ulatuses kui võimalik, olenemata nende organisatsioonilisest staatusest.

*Artikkel 53***▼M1**

1. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebürood vahetavad omal algatusel või taotluse korral mis tahes teavet, mida rahapesu andmebüroodel võib olla vaja rahapesuga või terrorismi rahastamisega ning sellesse kaasatud füüsiliste või juriidiliste isikutega seotud teabe töötlemisel või analüüsimisel, olenemata seotud eelkuritegude liigist ja isegi juhul, kui seotud eelkuritegude liik ei ole teabe vahetamise ajal kindlaks tehtud.

▼B

Teabetaotlus sisaldab asjaomaseid asjaolusid, taustteavet, taotluse põhjust ja teavet selle kohta, kuidas taotletavat teavet kavatakse kasutada. Kui rahapesu andmebürood on selles omavahel kokku leppinud, võidakse kohaldada erinevaid teabevahetuse mehhanisme, eriti seoses teabe vahetamisega FIU-neti või selle õigusjärglase kaudu.

Kui rahapesu andmebüroo saab artikli 33 lõike 1 esimese lõigu punkti a kohase teate teise liikmesriigi kohta, edastab ta selle viivitamata kõnealuse liikmesriigi rahapesu andmebüroole.

2. Liikmesriigid tagavad, et teiselt rahapesu andmebüroolt saadud lõike 1 kohasele teabetaotlusele vastates kasutab rahapesu andmebüroo, kellele taotlus on esitatud, kõiki olemasolevaid õigusi, mida ta saaks tavaliselt kasutada riigisisest teabe kogumiseks ja analüüsimiseks. Rahapesu andmebüroo, kellele taotlus on esitatud, vastab taotlusele õigel ajal.

Kui rahapesu andmebüroo soovib saada täiendavat teavet oma territooriumil tegutsevalt teises liikmesriigis asutatud kohustatud isikult, edastatakse kõnealune taotlus selle liikmesriigi rahapesu andmebüroole, kelle territooriumil asjaomane kohustatud isik on asutatud. ►**M1** Kõnealune rahapesu andmebüroo hangib teabe kooskõlas artikli 33 lõikega 1 ning edastab vastused viivitamata. ◀

3. Rahapesu andmebüroo võib keelduda teabe vahetamisest üksnes erandjuhtudel, kui teabe vahetamine võib olla vastuolus siseriikliku õiguse üldpõhimõtetega. Kõnealused erandid tuleb täpsustada nii, et hoitaks ära analüüsimise eesmärgil toimuva vaba teabevahetuse kuritarvitamine ja põhjendamatu piiramine.

Artikkel 54

Artiklite 52 ja 53 kohaselt saadud teavet ja dokumente kasutatakse käesoleva direktiivi kohaste rahapesu andmebüroo ülesannete täitmiseks. Teabe või dokumentide vahetamisel vastavalt artiklitele 52 ja 53 võib edastav rahapesu andmebüroo kehtestada piiranguid ja tingimusi kõnealuse teabe kasutamisele. Vastuvõttev rahapesu andmebüroo peab kõiki kõnealuseid piiranguid ja tingimusi järgima.

▼ **M1**

Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebürood määravad vähemalt ühe kontaktisiku või -punkti, kes vastutab teistes liikmesriikides asuvate rahapesu andmebüroode teabenõuete vastuvõtmise eest.

▼ **B***Artikkel 55*

1. Liikmesriigid tagavad, et artiklite 52 ja 53 kohaselt vahetatud teavet kasutatakse üksnes sel otstarbel, milleks see taotleti või milleks see esitati, ning et kõnealuse teabe levitamiseks vastuvõtva rahapesu andmebüroo poolt muule asutusele, ametkonnale või teenistusele või selle teabe mis tahes kasutamine väljaspool algselt kokku lepitud otstarvet on vaja teabe esitanud rahapesu andmebüroo eelnevat luba.

▼ **M1**

2. Liikmesriigid tagavad, et taotluse saanud rahapesu andmebüroo eelnev luba levitada teavet pädevatele asutustele antakse olenemata seotud eelkuritegude liigist viivitamata ja võimalikult suures ulatuses. Taotluse saanud rahapesu andmebüroo ei saa keelduda selliseks levitamiseks loa andmisest, välja arvatud juhul, kui see jääb väljapoole rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise sätete kohaldamisala või võib kahjustada uurimist või on muul viisil vastuolus asjaomase liikmesriigi siseriikliku õiguse üldpõhimõtetega. Nõusoleku andmisest keeldumisele tuleb alati lisada nõuetekohane põhjendus. Kõnealused erandid tuleb täpsustada nii, et hoitaks ära pädevatele asutustele teabe levitamise kuritarvitamine ja põhjendamatu piiramine.

▼ **B***Artikkel 56*

1. Liikmesriigid näevad ette, et nende rahapesu andmebürood kasutavad omavahelises suhtluses kaitstud teabekanaleid, ning julgustavad neid kasutama FIU-netti või selle õigusjärglast.

2. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi kohaste ülesannete täitmiseks teevad nende rahapesu andmebürood koostööd tipptasemel tehnoloogia kasutamisel vastavalt siseriiklikule õigusele. Kõnealune tehnoloogia võimaldab rahapesu andmebüroodel anonüümsel viisil ja isikuandmete täielikku kaitset tagades võrrelda oma andmeid teiste rahapesu andmebüroode andmetega, et teha kindlaks rahapesu andmebüroode huviorbiiti kuuluvad isikud teistes liikmesriikides ning nende isikute tulu ja rahalised vahendid.

▼ **M1***Artikkel 57*

Artikli 3 punktis 4 osutatud eelkuritegude määratluste erinevused liikmesriikide õiguses ei takista rahapesu andmebüroode suutlikkust abistada mõnda teist rahapesu andmebürood ega piira teabe vahetamist, levitamist ja kasutamist kooskõlas artiklitega 53, 54 ja 55.

▼ **M1**

IIIa alajagu

Koostöö pädevate asutuste vahel, kes teostavad järelevalvet krediidasutuste ja finantseerimisasutuste ning muude ametisadaladust hoidma kohustatud asutuste üle*Artikkel 57a*

1. Liikmesriigid nõuavad, et kõik isikud, kes töötavad või on töötanud käesolevale direktiivile vastavuse tagamiseks krediidasutuste ja finantseerimisasutuste üle järelevalvet teostavate pädevate asutuste heaks, ning selliste pädevate asutuste nimel tegutsevad audiitorid ja eksperdid on kohustatud hoidma ametisadaladust.

Ilma et see mõjutaks kriminaalõiguse valdkonda kuuluvaid juhtumeid, võivad esimeses lõigus osutatud isikud neile käesoleva direktiivi alusel ametikohustuste täitmisel teatavaks saanud konfidentsiaalset teavet avaldada üksnes kokkuvõttena või sellisel koondkujul, et üksikuid krediidasutusi ja finantseerimisasutusi ei ole võimalik tuvastada.

2. Lõige 1 ei takista teabevahetust järgmiste asutuste vahel:

- a) pädevad asutused, kes teostavad liikmesriigis järelevalvet krediidasutuste ja finantseerimisasutuste üle vastavalt käesolevale direktiivile või muudele seadusandlikele aktidele, mis käsitlevad krediidasutuste ja finantseerimisasutuste järelevalvet;
- b) pädevad asutused, kes teostavad eri liikmesriikides järelevalvet krediidasutuste ja finantseerimisasutuste üle vastavalt käesolevale direktiivile või muudele seadusandlikele aktidele, mis käsitlevad krediidasutuste ja finantseerimisasutuste järelevalvet, sh Euroopa Keskpank (EKP), kes tegutseb vastavalt nõukogu määrusele (EL) nr 1024/2013 ⁽¹⁾. Kõnealuse teabevahetuse kohta kehtivad lõikes 1 sätestatud ametisadaladuse hoidmise kohustuse tingimused.

Hiljemalt 10. jaanuariks 2019 sõlmivad pädevad asutused, kes teostavad vastavalt käesolevale direktiivile krediidasutuste ja finantseerimisasutuste üle järelevalvet, ning EKP, kes tegutseb vastavalt määruse (EL) nr 1024/2013 artikli 27 lõikele 2 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL ⁽²⁾ artikli 56 esimese lõigu punktile g, Euroopa järelevalveasutuste toetusel kokkuleppe teabevahetuse praktilise korra kohta.

⁽¹⁾ Nõukogu 15. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 1024/2013, millega antakse Euroopa Kesk pangale eriülesanded seoses krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (ELT L 287, 29.10.2013, lk 63).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

▼ **M1**

3. Pädevad asutused, kes teostavad järelevalvet krediidasutuste ja finantseerimisasutuste üle ning kellele saab teatavaks lõikes 1 osutatud konfidentsiaalne teave, kasutavad seda teavet üksnes:

- a) oma kohustuste täitmiseks vastavalt käesolevale direktiivile või muudele seadusandlikele aktidele rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise, usaldatavusnõuete kohase reguleerimise ning krediidasutuste ja finantseerimisasutuste järelevalve, sh karistuste valdkonnas;
- b) krediidasutuste ja finantseerimisasutuste üle järelevalvet teostava pädeva asutuse otsuse edasikaebamiseks, sh kohtumenetlustes;
- c) kohtumenetlustes, mis on algatatud vastavalt liidu õiguse erisätetele, mis on vastu võetud käesoleva direktiivi valdkonnas või usaldatavusnõuete kohase reguleerimise ning krediidasutuste ja finantseerimisasutuste järelevalve valdkonnas.

4. Liikmesriigid tagavad, et krediidasutuste ja finantseerimisasutuste üle järelevalvet teostavad pädevad asutused teevad käesoleva direktiivi kohaldamisel võimalikult tihedat koostööd, olenemata nende laadist või staatusest. Selline koostöö hõlmab ka võimet teha taotluse saanud pädeva asutuse volituste piires päringuid taotluse esitanud pädeva asutuse nimel ja selliste päringute tulemusel saadud teabe vahetamist.

5. Liikmesriigid võivad anda oma riiklikele krediidasutuste ja finantseerimisasutuste üle järelevalvet teostavatele pädevatele asutustele loa sõlmida koostööd ja konfidentsiaalse teabe vahetamist käsitlevaid koostöölepinguid kolmandate riikide pädevate asutustega, kes on kõnealuste riiklike pädevate asutuste partnerasutused. Koostöölepinguid sõlmitakse vastastikkuse põhimõtte alusel ja üksnes juhul, kui avaldatava teabe kohta kehtib vähemalt lõikes 1 osutatud nõudega samaväärne ametisalaaduse hoidmise nõue. Kõnealuste koostöölepingute alusel vahetatud konfidentsiaalset teavet kasutatakse kõnealuste asutuste järelevalveülelände täitmiseks.

Kui vahetatud teave pärineb mõnest teisest liikmesriigist, avaldatakse see üksnes teabe avaldanud pädeva asutuse sõnaselgel nõusolekul ja asjakohasel juhul üksnes eesmärkidel, millega kõnealune asutus on nõustunud.

Artikkel 57b

1. Olenemata artikli 57a lõigetest 1 ja 3 ning ilma et see piiraks artikli 34 lõike 2 kohaldamist, võivad liikmesriigid lubada teabevahetust pädevate asutuste vahel samas liikmesriigis või erinevates liikmesriikides, pädevate asutuste ja asutuste vahel, kes vastutavad finantssektori üksuste ning artikli 2 lõike 1 punktis 3 osutatud, oma kutsealal tegutsevate füüsiliste või juriidiliste isikute teostatava järelevalve eest, ning asutuste vahel, kes õigusaktide kohaselt vastutavad finantsturgude järelevalve eest oma järelevalveülesannete täitmisel.

▼M1

Saadud teabe suhtes kehtivad igal juhul ametisaladuse hoidmise nõuded, mis on vähemalt samaväärsed artikli 57a lõikes 1 osutatud nõuetega.

2. Olenemata artikli 57a lõigetest 1 ja 3 võivad liikmesriigid vastavalt siseriikliku õiguse sätetele lubada teatava teabe avaldamist ka muudele riigiasutustele, kes õigusaktide kohaselt vastutavad finantsturgude järelevalve eest või on määratud täitma ülesandeid rahapesu, sellega seotud eelkuritegude või terrorismi rahastamise vastase võitluse või uurimise valdkonnas.

Käesoleva lõike kohaselt vahetatud konfidentsiaalset teavet võib kasutada üksnes asjaomaste asutuste õiguslike kohustuste täitmiseks. Isikute suhtes, kellel on juurdepääs sellisele teabele, kohaldatakse ametisaladuse hoidmise nõudeid, mis on vähemalt samaväärsed artikli 57a lõikes 1 osutatud nõuetega.

3. Liikmesriigid võivad lubada avaldada teavat teavet, mis on seotud järelevalvega selle üle, kuidas krediitiasutused täidavad käesoleva direktiivi nõudeid, oma parlamentaarsetele uurimiskomisjonidele, oma kontrollikodadele ja oma teistele uurimise eest vastutavatele üksustele järgmistel tingimustel:

- a) neil üksustel on siseriiklikus õiguses sätestatud täpne volitus uurida selliste asutuste tegevust, kes vastutavad kõnealuste krediitiasutuste järelevalve eest või sellist järelevalvet käsitlevate õigusaktide eest;
- b) teave on rangelt vajalik punktis a osutatud volituse täitmiseks;
- c) nende isikute suhtes, kellel on teabele juurdepääs, kohaldatakse siseriikliku õiguse kohaseid ametisaladuse nõudeid, mis on vähemalt samaväärsed artikli 57a lõikes 1 osutatud nõuetega;
- d) kui teave pärineb mõnest teisest liikmesriigist, avaldatakse see üksnes teabe avaldanud pädevate asutuste sõnaselgel nõusolekul ja üksnes eesmärkidel, millega need asutused on nõustunud.

▼B*4. JAGU****Karistused****Artikkel 58*

1. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikuid saab võtta vastutusele käesolevat direktiivi üle võtvate siseriiklike sätete rikkumise korral kooskõlas käesoleva artikliga ja artiklitega 59–61. Kõik kohaldatavad karistused ja meetmed peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

2. Ilma et see piiraks liikmesriikide õigust näha ette ja mõista kriminaalkaristusi, kehtestavad liikmesriigid halduskaristusi ja -meetmeid käsitlevad õigusnormid ning tagavad, et nende pädevad asutused võivad määrata kõnealuseid karistusi ja võtta meetmeid, mida kohaldatakse käesolevat direktiivi üle võtvate siseriiklike sätete rikkumise korral, ning tagavad nende kohaldamise.

▼B

Liikmesriigid võivad otsustada mitte kehtestada halduskaristusi või -meetmeid käsitlevaid õigusnorme, kui asjaomastele õigusrikkumistele kohaldatakse siseriiklikus õiguses kriminaalkaristusi. Sellisel juhul edastavad nad komisjonile asjakohased kriminaalõiguse normid.

▼M1

Lisaks tagavad liikmesriigid, et kui nende pädevad asutused tuvastavad rikkumisi, mille suhtes kohaldatakse kriminaalkaristusi, teavitavad nad sellest õigeaegselt õiguskaitseasutusi.

▼B

3. Liikmesriigid tagavad, et kui kohustusi kohaldatakse juriidiliste isikute suhtes, siis võib käesolevat direktiivi üle võtvate siseriiklike sätete rikkumise korral kohaldada karistusi ja meetmeid juhtorgani liikmete ja teiste füüsiliste isikute suhtes, kes on siseriikliku õiguse alusel õigusrikkumise eest vastutavad.

4. Liikmesriigid tagavad, et pädevatel asutustel on kõik oma ülesannete täitmiseks vajalikud järelevalve- ja uurimisvolitused.

5. Pädevad asutused kasutavad oma halduskaristuste määramise ja -meetmete võtmise volitusi kooskõlas käesoleva direktiivi ja siseriikliku õigusega järgmiselt:

- a) vahetult;
- b) koostöös teiste asutustega;
- c) jäädes vastutavaks, kui selline vastutus on delegeeritud teistele asutustele;
- d) suunates küsimuse pädevatele õigusasutustele.

Halduskaristuste määramise ja -meetmete võtmise volituste kasutamisel teevad pädevad asutused tihedat koostööd, tagamaks, et kõnealused halduskaristused või -meetmed annavad soovitud tulemuse, ja koordineerivad oma tegevust piiriülestel juhtudel.

Artikkel 59

1. Liikmesriigid tagavad, et käesolevat artiklit kohaldatakse vähemalt selliste kohustatud isikute poolt toimepandud õigusrikkumiste suhtes, mis on rasked, korduvad, süstemaatilised või kui on tegemist nende kombinatsiooniga, ning mis on seotud järgmistes artiklites sätestatud nõuetega:

- a) artiklid 10–24 (kliendi suhtes rakendatavad hoolsusmeetmed),
- b) artiklid 33, 34 ja 35 (teatamine kahtlastest tehingutest),
- c) artikkel 40 (andmete säilitamine) ning
- d) artiklid 45 ja 46 (sisekontroll).

2. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud juhtudel hõlmavad kohaldatavad halduskaristused ja -meetmed vähemalt järgmist:

- a) avalik teadaanne, milles on märgitud füüsiline või juriidiline isik ja õigusrikkumise laad;
- b) korraldus, millega nõutakse, et füüsiline või juriidiline isik lõpetaks asjaomase tegevuse ja hoiduks selle tegevuse kordamisest;

▼B

- c) tegevusloa kehtetuks tunnistamine või peatamine kohustatud isiku puhul, kellel peab olema tegevusluba;
- d) kohustatud isikus juhtimiskohustusi täitva isiku suhtes või õigusrikkumise eest vastutava muu füüsilise isiku suhtes kehtestatud ajutine keeld täita kohustatud isikutes juhtimisülesandeid;
- e) maksimaalne rahaline halduskaristus, mis on vähemalt sama suur kui kahekordne kasu, mis saadi õigusrikkumise tulemusel, mille puhul on võimalik kasu kindlaks määrata, või vähemalt 1 000 000 euro ulatuses.

3. Liikmesriigid tagavad, et erandina lõike 2 punktist e, võib juhul kui kohustatud isik on krediidasutus või finantseerimisasutus, kohaldada ka järgmisi karistusi:

- a) juriidilise isiku puhul maksimaalne rahaline halduskaristus vähemalt 5 000 000 euro ulatuses või 10 % aastasest kogukäibest viimase kättesaadava raamatupidamisaruande järgi, mille on heaks kiitnud juhtorgan; juhul kui kohustatud isik on emaettevõtja või sellise emaettevõtja tütarettevõtja, kes peab koostama konsolideeritud finantsaruandeid direktiivi 2013/34/EL artikli 22 kohaselt, on kõnealune kogukäive vastavalt asjaomastele raamatupidamisdirektiividele aastane kogukäive või asjaomase tululiigi kogukäive viimase kättesaadava konsolideeritud raamatupidamisaruande järgi, mille on heaks kiitnud kõrgeima taseme emaettevõtja juhtorgan;
- b) füüsilise isiku puhul maksimaalne rahaline halduskaristus vähemalt 5 000 000 euro ulatuses või liikmesriigis, kus euro ei ole ametlik vääring, vastava summa ulatuses omavääringus 25. juuni 2015 seisuga.

4. Liikmesriigid võivad anda pädevatele asutustele õiguse kehtestada lisaks lõike 2 punktides a–d sätestatud karistustele täiendavaid karistuste liike või määrata rahalisi halduskaristusi, mis ületavad lõike 2 punktis e ja lõikes 3 osutatud summasid.

Artikkel 60

1. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused avaldavad oma ametlikul veebisaidil otsuse, millega määratakse halduskaristus või võetakse haldusmeede käesolevat direktiivi üle võtvate siseriiklike sätete rikkumise korral ja mida ei ole edasi kaevatud, kohe pärast seda, kui kõnealusest otsusest on teavitatud isikut, kellele karistus määrati. Avaldatakse vähemalt teave õigusrikkumise liigi ja laadi kohta ning õigusrikkumise eest vastutava isiku andmed. Liikmesriigid ei ole kohustatud kohaldama käesoleva lõigu sätteid otsustele, millega kehtestatakse uurivat laadi meetmeid.

Kui pädev asutus peab esimeses lõigus osutatud vastutavate isikute identiteedi või isikuandmete avaldamist iga üksikjuhtumi puhul eraldi läbiviidava selliste andmete avaldamise proportsionaalsuse hindamise põhjal ebaproportsionaalseks või kui nende andmete avaldamine ohustab finantsturgude stabiilsust või pooleliolevat uurimist, siis pädevad asutused

▼B

- a) lükkavad halduskaristuse määramist või -meetme võtmist puudutava otsuse avaldamise edasi, kuni vastava teabe avaldamisest hoidumise põhjuseid enam ei esine;
 - b) avaldavad halduskaristuse määramist või -meetme võtmist puudutava otsuse kohta anonüümsed andmed kooskõlas siseriikliku õigusega, kui selline anonüümsete andmete avaldamine tagab asjaomaste isikuandmete tõhusa kaitse; juhul kui otsustatakse avaldada halduskaristuse või -meetme kohta anonüümsed andmed, võib asjakohaste andmete avaldamise edasi lükata mõistliku aja võrra, kui on ette näha, et selle ajavahemiku jooksul anonüümsete andmete avaldamise põhjused kaovad;
 - c) jätavad halduskaristuse määramise või -meetme võtmise otsuse avaldamata, kui punktides a ja b sätestatud võimalusi peetakse ebapiisavaks, et tagada
 - i) et finantsturgude stabiilsust ei seataks ohtu või
 - ii) otsuse avaldamise proportsionaalsus vähemoluliseks peetava meetme puhul.
2. Kui liikmesriigid lubavad avaldada otsuse, mis on edasi kaevatud, avaldavad pädevad asutused viivitamata oma ametlikul veebisaidil ka sellekohase teabe ja kogu edasise teabe edasikaebuse tulemuste kohta. Lisaks avaldatakse otsus varasema halduskaristuse määramise või -meetme võtmise otsuse tühistamise kohta.
3. Pädevad asutused tagavad, et käesoleva artikli kohaselt avaldatud andmed on nende ametlikul veebisaidil viis aastat alates nende avaldamisest. Avaldatud andmete hulgas esinevad isikuandmed esitatakse pädeva asutuse ametlikul veebisaidil siiski üksnes sellise aja jooksul, mis on kooskõlas kohaldatavate andmekaitse normidega.
4. Liikmesriigid tagavad, et halduskaristuse või -meetme liigi ja rahalise halduskaristuse suuruse kindlaksmääramisel võtavad pädevad asutused arvesse kõiki asjakohaseid asjaolusid, sealhulgas vajaduse korral järgmist:
- a) õigusrikkumise raskus ja kestus;
 - b) vastutava füüsilise või juriidilise isiku vastutuse ulatus;
 - c) vastutava füüsilise või juriidilise isiku finantsseisundi tugevus, mida näitab näiteks vastutava juriidilise isiku kogukäive või vastutava füüsilise isiku aastane sissetulek;
 - d) vastutava füüsilise või juriidilise isiku poolt õigusrikkumisest saadud kasu, kui seda saab kindlaks määrata;
 - e) õigusrikkumisega kolmandatele isikutele tekitatud kahju, kui seda on võimalik kindlaks määrata;
 - f) vastutava füüsilise või juriidilise isiku ja pädeva asutuse koostöötase;
 - g) vastutava füüsilise või juriidilise isiku varasemad õigusrikkumised.

▼B

5. Liikmesriigid tagavad, et juriidilisi isikuid on võimalik võtta vastutusele artikli 59 lõikes 1 osutatud õigusrikkumiste eest, mille pani nende kasuks toime isik, kes tegutses üksinda või juriidilise isiku organi osana ja kellel on juriidilises isikus juhtiv positsioon tulenevalt mis tahes järgmisest alusest:

- a) õigus esindada juriidilist isikut,
- b) õigus teha otsuseid juriidilise isiku nimel või
- c) õigus kontrollida juriidilist isikut.

6. Lisaks tagavad liikmesriigid, et juriidilisi isikuid saab võtta vastutusele juhul, kui käesoleva artikli lõikes 5 osutatud isiku puuduliku järelevalve või kontrolli tõttu on osutunud võimalikuks, et juriidilise isiku alluvuses olev isik on juriidilise isiku kasuks pannud toime mõne artikli 59 lõikes 1 osutatud õigusrikkumise.

*Artikkel 61***▼M1**

1. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused ja kui see on kohaldatav, iseregulatsiooni organid, kehtestavad tõhusa ja usaldusväärse korra, et julgustada teatama käesolevat direktiivi üle võtvate siseriiklike sätete võimalikest või tegelikest rikkumistest pädevatele asutustele ja kui see on kohaldatav, iseregulatsiooni organitele.

Selleks näevad nad ette ühe või mitu turvalist sidekanalit, et isikud saaksid edastada esimeses lõigus osutatud teateid. Selliste kanalitega tagatakse, et teavet andvate isikute identiteet on teada ainult pädevatele asutustele ja kui see on kohaldatav, iseregulatsiooni organitele.

▼B

2. Lõikes 1 osutatud kord hõlmab vähemalt järgmist:

- a) õigusrikkumisteadete vastuvõtmise erimenetlused ja nende järelkontroll;
- b) asjakohane kaitse kohustatud isikute töötajatele või võrreldavas olukorras olevatele isikutele, kes teatavad kohustatud isikus toime pandud õigusrikkumistest;
- c) menetlusaluse asjakohane kaitse;
- d) selliste isikuandmete kaitse, mis hõlmab nii isikut, kes teatab õigusrikkumisest, kui ka füüsilist isikut, kes on väidetavalt vastutav õigusrikkumise toimepanemise eest, kooskõlas direktiivis 95/46/EÜ sätestatud põhimõtetega;
- e) selge eeskiri, mis tagab, et kohustatud isikus toime pandud õigusrikkumistest teatanud isiku konfidentsiaalsus on igal juhul tagatud, välja arvatud juhul, kui siseriikliku õiguse kohaselt nõutakse edasise uurimise või järgneva kohtumenetluse raames selle avalikustamist.

▼B

3. Liikmesriigid näevad ette, et kohustatud isikutel on asjakohased protseduurid, mille kohaselt nende töötajad või võrreldavas olukorras olevad isikud teatavad õigusrikkumistest kohustatud isiku siseselt konkreetse, sõltumatu ja anonüümse kanali kaudu ning mis on proportsionaalsed kohustatud isiku olemuse ja suurusega.

▼M1

Liikmesriigid tagavad, et üksikisikud, sh kohustatud isiku töötajad ja esindajad, kes teatavad rahapesu või terrorismi rahastamise kahtlusest kas asutusesiseselt või rahapesu andmebüroole, on õiguslikult kaitstud ähvarduste, vastumeetmete või vaenuliku tegevuse eest ning eelkõige ebasoodsa või diskrimineeriva tööalase kohtlemise eest.

Liikmesriigid tagavad, et isikutel, kes puutuvad kokku ähvarduste, vaenuliku tegevuse või ebasoodsa või diskrimineeriva tööalase kohtlemisega juhul, kui nad on teatanud rahapesu või terrorismi rahastamise kahtlustusest asutusesiseselt või rahapesu andmebüroole, on õigus esitada ohutul viisil kaebus asjaomasele pädevale asutusele. Samuti tagavad liikmesriigid, et sellistel isikutel on õigus tõhusale õiguskaitsevahendile, et kaitsta oma käesolevast löikest tulenevaid õigusi, ilma et see piiraks rahapesu andmebüroo kogutud andmete konfidentsiaalsust.

▼B*Artikkel 62***▼M2**

1. Liikmesriigid tagavad, et nende pädevad asutused teavitavad Euroopa Pangandusjärelevalvet kõigist artiklite 58 ja 59 kohaselt krediidiasutustele ja finantseerimisasutustele määratud halduskaristustest ja nende suhtes võetud haldusmeetmetest, sealhulgas nendega seotud kõigist edasikaebustest ja nende tulemustest.

▼B

2. Liikmesriigid tagavad, et nende pädevad asutused kontrollivad kooskõlas oma siseriikliku õigusega, kas asjaomase isiku karistusregistri andmetes on asjakohane karistus. Sel eesmärgil teostatav teabevahetus toimub kooskõlas siseriiklikus õiguses rakendatud otsusega 2009/316/JSK ja raamotsusega 2009/315/JSK.

▼M2

3. Euroopa Pangandusjärelevalve haldab veebilehte, millel ta esitab lingi igale pädevate asutuste poolt avaldatud halduskaristusele ja -meetmele, mis on artikli 60 kohaselt krediidiasutustele ja finantseerimisasutustele määratud või nende suhtes võetud, ning märgib ära ajavahemiku, mille vältel halduskaristused ja -meetmed jäävad avaldatuks konkreetsetes liikmesriigis.

▼B

VII PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 63

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 648/2012 ⁽¹⁾ artikli 25 lõike 2 punkt d asendatakse järgmisega:

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, keskmise vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

▼B

„d) keskne vastaspool on asutatud või tegevusloa saanud kolmandas riigis, kelle riiklikus rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise korras ei ole komisjon tuvastanud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849 (*) kohaselt strateegilisi puudusi, mis kujutavad endast märkimisväärset ohtu liidu finantssüsteemile.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).”

Artikkel 64

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artiklis 9 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates 25. juunist 2015.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 9 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artikli 9 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole ühe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega ühe kuu võrra.

▼M1*Artikkel 64a*

1. Komisjoni abistab rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise komitee (edaspidi „komitee”), millele on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2015/847 ⁽¹⁾ artiklis 23. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 ⁽²⁾ tähenduses.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/847, mis käsitleb rahaülekannetes edastatavat teavet ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1781/2006 (ELT L 141, 5.6.2015, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

▼ **M1**

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 65

1. Hiljemalt 11. jaanuaril 2022 ja seejärel iga kolme aasta järel koostab komisjon aruande käesoleva direktiivi rakendamise kohta ning esitab selle Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Aruanne sisaldab eelkõige järgmist:

- a) ülevaade liidu ja liikmesriikide tasandil võetud erimeetmetest ja loodud mehhanismidest, mille eesmärk on liidu finantssüsteemi ohustavaid probleeme või uusi arengusuundumusi ennetada ja nendega toime tulla;
- b) järeelmeetmed, mis on võetud liidu ja liikmesriikide tasandil probleemide põhjal, millele on nende tähelepanu juhitud, sh kaebuste põhjal, mis on seotud siseriiklike õigusaktidega, mis takistavad pädevate asutuste ja iseregulatsiooni organite järelevalve- ja uurimisvolitusi;
- c) ülevaade sellest, kuidas on rahandussüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimiseks asjakohane teave kättesaadav liikmesriikide pädevatele asutustele ja rahapesu andmebüroodele;
- d) ülevaade rahvusvahelisest koostööst ja teabevahetusest pädevate asutuste ja rahapesu andmebüroode vahel;
- e) ülevaade vajalikest komisjoni meetmetest, millega kontrollida, kas liikmesriigid võtavad meetmeid kooskõlas käesoleva direktiiviga, ning hinnata esilekerkivaid probleeme või uusi arengusuundumusi liikmesriikides;
- f) analüüs liidu ja liikmesriikide tasandil erimeetmete ja mehhanismide teostatavuse kohta seoses võimalustega koguda teavet väljaspool liitu asutatud äriühingute ja muude juriidiliste isikute tegelikult kasu saavate omanike kohta ning seoses artikli 20 punktis b osutatud meetmete proportsionaalsusega ning seoses võimalusega sellisele teabele juurde pääseda;
- g) hinnang selle kohta, kuidas on järgitud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhiõigusi ja põhimõtteid.

Vajaduse korral esitatakse koos esimese aruandega, mis avaldatakse 11. jaanuariks 2022, asjakohased seadusandlikud ettepanekud, mis käsitlevad asjakohasel juhul virtuaalvääringuid, volitusi rahapesu andmebüroo jaoks juurdepääsetava kasutajate isiku ja rahakottide aadressi registreerimise keskandmebaasi loomiseks ning haldamiseks, samuti virtuaalvääringute kasutajate täidetavate kinnituste vorme ja liikmesriikide kriminaaltulu jälitamise talituste koostöö parandamist ning artikli 20 punktis b osutatud meetmete riskipõhist kohaldamist.

▼M1

2. 1. juuniks 2019 hindab komisjon rahapesu andmebüroode ja kolmandate riikide koostöö raamistikku ning takistusi ja võimalusi koostöö tõhustamiseks rahapesu andmebüroode vahel liidus, sh võimalust luua koordineerimis- ja toetusmehhanism.

3. Komisjon esitab kohasel juhul Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse, kui vajalik ja proportsionaalne on vähendada juriidiliste isikute tegelikult kasu saava omaniku kindlakstegemise protsendimäära, võttes arvesse soovitusi, mille on uue hindamise tulemusel andnud rahvusvahelised organisatsioonid ja standardite kehtestajad, kellel on pädevus rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas, ning esitab asjakohasel juhul seadusandliku ettepaneku.

▼B*Artikkel 66*

Direktiivid 2005/60/EÜ ja 2006/70/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates 26. juunist 2017.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiividele käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ja loetakse vastavalt vastavustabelile, mis on esitatud IV lisas.

*Artikkel 67***▼M1**

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 26. juuniks 2017.

Liikmesriigid kohaldavad artikli 12 lõiget 3 alates 10. juulist 2020.

Liikmesriigid loovad artiklis 30 osutatud registrid hiljemalt 10. jaanuariks 2020, artiklis 31 osutatud registrid hiljemalt 10. märtsiks 2020 ning artiklis 32a osutatud automatiseeritud keskmehhanismid hiljemalt 10. septembriks 2020.

Komisjon tagab artiklites 30 ja 31 osutatud registrite omavahelise sidestamise koostöös liikmesriikidega hiljemalt 10. märtsiks 2021.

Liikmesriigid edastavad käesolevas lõikes osutatud normide teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

▼B

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste õigus- ja haldusnormide teksti.

▼B

Artikkel 68

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 69

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

▼B*I LISA*

Järgnevalt on esitatud selliste riskitegurite mittetäielik loetelu, mida kohustatud isikud võtavad artikli 13 lõike 3 kohaselt arvesse, kui nad määravad kindlaks, mil määral rakendada kliendi suhtes hoolsusmeetmeid:

- i) ärisuhte või muu sarnase suhte eesmärk,
- ii) kliendi hoiustatava vara maht või kliendi tehtavate tehingute maht,
- iii) ärisuhte korrapärasus või kestus.

▼B*II LISA*

Järgnevalt on esitatud artiklis 16 osutatud võimalikku väiksemat riski iseloomustavate tegurite ja tõendite mittetäielik loetelu.

1) Kliendi isikuga seotud riskitegurid:

- a) börsil noteeritud äriühingud, kelle suhtes kohaldatakse avalikustamiskohustusi (tuginedes börsieeskirjadele või seadustele või maksmapaneku viisidele), millega on kehtestatud nõuded, et tagada tegelikult kasu saava omaniku piisav läbipaistvus;
- b) ametiasutused või riigiettevõtted;
- c) kliendid, kes on punkti 3 kohaste väiksema riskiga geograafiliste piirkondade residendid.

2) Toote, teenuse, tehingu või edastamiskanaliga seotud riskitegurid:

- a) väikse kindlustusmaksega elukindlustuslepingud;
- b) pensioniskeemide kindlustuslepingud, kui need ei sisalda ennetähtaegse tagasiosutamise valikuõigust ning neid ei saa kasutada tagatisena;
- c) töötajatele väljateenitud aastate pensioni või muid sarnaseid pensionihüvitiisi võimaldav skeem, mille puhul kindlustusmaksed arvatakse palgast maha ning pensioniskeemi tingimused ei võimalda skeemis osaleja huvide ülekandmist;
- d) finantstooted või -teenused, mis pakuvad asjakohaselt kindlaksmääratud ja piiratud teenuseid teatavatele kliendirühmadele, et suurendada juurdepääsu finantsalase kaasamise eesmärgil;
- e) tooted, mille puhul rahapesu ja terrorismi rahastamise riski juhitakse muude teguritega nagu raha pealelaadimise piirangud või omandi läbipaistvus (nt teatavat liiki e-raha).

▼M1

3) Geograafilised riskitegurid – registreerimine, asukoht, elukoht:

▼B

- a) liikmesriigid;
- b) kolmandad riigid, kellel on rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise tõhusad süsteemid;
- c) kolmandad riigid, kus usaldusväärsete allikate kohaselt on korruptsiooni või muu kuritegeliku tegevuse tase madal;
- d) kolmandad riigid, kus usaldusväärsete allikate, nagu vastastikuste hindamiste, üksikasjaliku hindamise aruannete või avaldatud järeldaruannete kohaselt on kehtestatud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõuded, mis on kooskõlas FATFi muudetud soovitusetega, ning kes neid nõudeid tõhusalt rakendavad.

▼B*III LISA*

Järgnevalt on esitatud artikli 18 lõikes 3 osutatud võimalikku suuremat riski iseloomustavate tegurite ja tõendite mittetäielik loetelu.

1) Kliendiga seotud riskitegurid:

- a) ärisuhe toimib ebatavalistel asjaoludel;
- b) kliendid, kes on punktis 3 loetletud kõrgema riskiga geograafiliste piirkondade residendid;
- c) juriidilised isikud või õiguslikud üksused, mis on personaalse varahalduse üksused;
- d) äriühingud, kellel on variaktsionärid või esitajaaktsiad;
- e) suuri sularahakoguseid käitlevad ettevõtjad;
- f) äriühingu omandistruktuur näib äriühingu äritegevust silmas pidades ebatavaline või liiga keeruline;

▼M1

- g) klient on kolmanda riigi kodanik, kes taotleb liikmesriigis elamisõigust või kodakondsust kapitalisiirete, vara või riigivõlakirjade ostmise või selles liikmesriigis tegutsevasse äriühingutesse investeerimise eest.

▼B

2) Toote, teenuse, tehingu või edastamiskanaliga seotud riskitegurid:

- a) privaatpangandus;
- b) tooted või tehingud, mis võivad soodustada anonüümsust;

▼M1

- c) ärisuhe või tehingud, mille puhul ei viibita samas kohas ja ei võeta teatavaid kaitseabinõusid, nagu e-identimise vahendid või asjakohased usaldus-teenused, mis on määratletud määruses (EL) nr 910/2014, või mõni muu, asjaomase riigiasutuse reguleeritud, tunnustatud, heakskiidetud või aktsepteeritud turvaline, kaug- või elektrooniline identifitseerimismenetlus;

▼B

- d) tundmatutelt või mitte seotud kolmandatelt isikutelt saadud maksed;
- e) uued tooted ja uued äritavad, sealhulgas uus edastatismehhanism, ning uue või areneva tehnoloogia kasutamine nii uute kui ka olemasolevate toodete puhul;

▼M1

- f) tehingud, mis on seotud nafta, relvade, väärismetallide, tubakatoodete, kultuuriväärtuste ja muude arheoloogilise, ajaloolise, kultuurilise või usulise tähtsusega või haruldase teadusliku väärtusega esemetega ning elevandiluu ja kaitsstud liikidega.

▼B

3) Geograafilised riskitegurid:

- a) ilma et see piiraks artikli 9 kohaldamist, riigid, kus usaldusväärsete allikate, nagu vastastikuste hindamiste, üksikasjaliku hindamise aruannete või avaldatud järeldaruannete kohaselt ei ole kehtestatud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise tõhusaid süsteeme;
- b) riigid, kus usaldusväärsete allikate kohaselt on korruptsiooni või muu kuritegeliku tegevuse tase märkimisväärne;
- c) riigid, kelle suhtes on kehtestatud sanktsioonid, embargo või sarnased meetmed, näiteks liidu või ÜRO poolt;
- d) riigid, kes rahastavad või toetavad terrorismi või kelle territooriumil tegutsevad kindlaks määratud terroristlikud organisatsioonid.

IV LISA

Vastavustabel

Käesolev direktiiv	Direktiiv 2005/60/EÜ	Direktiiv 2006/70/EÜ
—		Artikkel 1
—		Artikkel 3
—		Artikkel 5
—		Artikkel 6
—		Artikkel 7
Artikkel 1	Artikkel 1	
Artikkel 2	Artikkel 2	
Artikli 2 lõiked 3–9		Artikkel 4
Artikkel 3	Artikkel 3	
Artikli 3 punktid 9, 10 ja 11		Artikli 2 lõiked 1, 2 ja 3
Artikkel 4	Artikkel 4	
Artikkel 5	Artikkel 5	
Artiklid 6–8	—	
Artikkel 10	Artikkel 6	
Artikkel 11	Artikkel 7	
Artikkel 13	Artikkel 8	
Artikkel 14	Artikkel 9	
Artikli 11 punkt d	Artikli 10 lõige 1	
—	Artikli 10 lõige 2	
Artiklid 15, 16 ja 17	Artikkel 11	
—	Artikkel 12	
Artiklid 18–24	Artikkel 13	
Artikkel 22		Artikli 2 lõige 4
Artikkel 25	Artikkel 14	
—	Artikkel 15	
Artikkel 26	Artikkel 16	
—	Artikkel 17	
Artikkel 27	Artikkel 18	
Artikkel 28	—	
Artikkel 29	Artikkel 19	
Artikkel 30	—	
Artikkel 31	—	
—	Artikkel 20	

▼B

Käesolev direktiiv	Direktiiv 2005/60/EÜ	Direktiiv 2006/70/EÜ
Artikkel 32	Artikkel 21	
Artikkel 33	Artikkel 22	
Artikkel 34	Artikkel 23	
Artikkel 35	Artikkel 24	
Artikkel 36	Artikkel 25	
Artikkel 37	Artikkel 26	
Artikkel 38	Artikkel 27	
Artikkel 39	Artikkel 28	
—	Artikkel 29	
Artikkel 40	Artikkel 30	
Artikkel 45	Artikkel 31	
Artikkel 42	Artikkel 32	
Artikkel 44	Artikkel 33	
Artikkel 45	Artikkel 34	
Artikkel 46	Artikkel 35	
Artikkel 47	Artikkel 36	
Artikkel 48	Artikkel 37	
Artikkel 49	—	
Artikkel 50	Artikkel 37a	
Artikkel 51	Artikkel 38	
Artiklid 52–57	—	
Artiklid 58–61	Artikkel 39	
—	Artikkel 40	
—	Artikkel 41	
—	Artikkel 41a	
—	Artikkel 41b	
Artikkel 65	Artikkel 42	
—	Artikkel 43	
Artikkel 66	Artikkel 44	
Artikkel 67	Artikkel 45	
Artikkel 68	Artikkel 46	
Artikkel 69	Artikkel 47	